

KOKO KROPPA PELITTÄÄ!

– Kehollisia ja pelillisiä menetelmiä maahanmuuttajien kielenoppimiseen ja kotoutumiseen

Ohjaajat: Jouni Piekkari ja Eveliina Korpela

Paja 1.

Aika: ma 5.9.2016

klo 12.30–16.00

Pajan kohderyhmä:

Ohjaajat, vertaisohjaajat, suunnittelijat (kouluttajakoulutus)

Menetelmien kohderyhmät:

Maahanmuuttajien kieli- ja toimintaryhmät; harjoitteet sopivat soveltaen hyvin eri kielitasoilla oleville.

Osa 1:

Lämmitykset ja tutustumiset; yksinkertaisia kehollisia harjoituksia

Peukunnappaus...

Kuvaus: Hauska lämmittelyleikki, joka tuottaa naurua ja jossa opitaan yksinkertaisten ohjeiden seuraamista. Osallistujat asettuvat piiriin seisomaan tai istumaan lähelle toisiaan. Ohjaaja antaa seuraavat ohjeet vaihe kerrallaan rauhallisesti. Samalla ohjaaja näyttää tehtävät kehollisesti ja tarkistaa, että kaikki pysyvät mukana. Täysin kielitaidottomissa ryhmissä harjoitteen voi tehdä jopa täysin non-verbaalisti, mutta siihen voidaan liittää yksinkertaista

Tavoitteet: piiriin tuleminen: katsekontakti koko ryhmään; liikkuminen, reaktiot, nauru, yksinkertaisen tehtävänannon seuraaminen liikkeen avulla, koordinaatioharjoitus, keskittyminen, harjoitteen purkaminen: mitä harjoitteessa opitaan; opitun ja koetun sanallistaminen.

Kielenopetuksen tavoite: Kuunnella ja seurata ohjeita, tunnistaa puheenvirrasta käskymuotoja.

Ryhmän lähtötason mukaan opetettavaa kielenainesta voi syventää myös käymällä läpi käskymuotoja:

Käskymuoto, yksikön toisen persoonan imperatiivi (muodostetaan yksikön 1. persoonan verbimuodosta): *Pane, nosta, yritä, vedä, laita...*

HUOM. Mitä vähemmän osallistujat puhuvat suomea, sitä vähemmän ohjaajan kannattaa käyttää kielellisiä elementtejä.

	<p>sanastoa. <i>“Tämä on käsi. Vasen käsi. Nosta nyt vasen käsi ylös!”</i>. <i>“Pane vasen käsi vasemmalla puolella olen eteen. Kämmen (näytä mikä on kämmen) ylös”</i>. <i>“Nosta oikea peukalo ylös! Aseta peukalo oikealla puolella olevan kämmenelle. Peukalon pää koskettaa kämmentä. Nyt lasken 1-2-3-NYT! Kun sinä kuulet nyt-sanan yritä napata naapurin peukalo kiinni. Samalla hetkellä yritä vetää oma peukalosi pois.”</i> Leikki voidaan toistaa vaihtamalla kädet toisinpäin: <i>“Nosta nyt oikea käsi ylös...”</i>. Ihmisiä yleensä naurattaa. Voit sanoa siitä, kuinka nauru ja keskittyminen on tärkeää oppimisessa. Kuuntele myös ryhmän omia kommentteja.</p>	<p>Jos ryhmä ei puhu yhtään suomea, voi kielellinen aines koostua pelkästään asioiden nimeämisestä: Samalla, kun vetäjä nostaa peukun ylös, hän sanoo ”<i>peukku</i>”. Leikin jälkeen osallistujat osaavat laskea kolmeen ja nimetä peukun.</p>
<p>Tutustumisharjoitus 1: Odotukset kuvista</p>	<p>Kuvaus: Levitetään lattialle iso määrä lehdistä leikattuja kuvia; mielellään symbolisia. Osallistujat kävelevät tilassa kuvia katsoen ja valitsevat yhden kuvan, joka kertoo siitä, millaisia menetelmiä ja mihin tarpeeseen he haluaisivat saada vinkkejä näissä pajakoulutuksissa. Osallistujat hakeutuvat 3 hengen ryhmiin ja kertovat. Sen jälkeen ohjaaja listaa taululle avainsanoja keskustelusta: <i>“Millaisia odotuksia ja tarpeita kuultit?”</i></p> <p>Näihin odotuksiin palataan molempien koulutusiltapäivien lopussa.</p> <p>Tarvikkeet: Lehdistä leikattuja kuvia.</p>	<p>Tavoitteet: Selvittää osallistujien odotuksia; kuvien käyttö symboleina ja keskustelun avaajina; tuottaa ideoita menetelmien kehittämiseen</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Tämän harjoituksen toteuttaminen vaatii kielenoppijalta jo hyvää lähtötasoa. Kielellinen opiskeltava elementti voisi olla konditionaali ja sen avulla omista toiveista ja tarpeista kertominen: <i>Minä haluaisin, että oppisin... Minä toivoisin, että saisin...</i> Näitä rakenteita kerätään taululle, jos osallistujat osaavat lukea ja kirjoittaa.</p>
<p>Tutustumisharjoitus 2:</p>	<p>Kuvaus: Ateneumin taidepakka. Levitetään kuvat taideteoksista lattialle. Jokainen valitsee kuvista sellaisen, johon haluaisi mennä sisään. Mitä tunteita kuva sinussa herättää? Mitä</p>	<p>Tavoitteet: Tutustua toisiin, harjoitella kuvien käyttöä toiminnan lähtökohtana ja keskustelun avaajana.</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Tämä tehtävä on kielellisesti haastava. Jos tehtävä on ryhmälle liian vaikea, voi tehtävää helpottaa niin, että</p>

	<p>tekisit kuvassa, mitä sanoisit kuvassa oleville ihmisille? Mitä sitten tapahtuisi? Puretaan auki pienissä (3 hlöä) ryhmissä.</p>	<p>harjoitellaan vain tunteiden ja tunnelmien nimeämistä. <i>Tässä kuvassa on surullinen/iloinen/valoisa/murheellinen/jännittävä/innostava/synkkä/hauska tunnelma.</i> Voidaan opetella myös tunnekausatiiveja: <i>Tämä kuva... ihastuttaa/vihastuttaa/suututtaa/ärsyttää/naurattaa/ilahduttaa minua.</i></p>
Kosketa...	<p>Kuvaus: “Niin nopeasti kuin suinkin, kosketa jotakin mikä on ...mustaa... punaista...pehmeää... puuta... hauskaa...millä voi istua...jne... Osallistujat liikkuvat tarvittaessa paikoiltaan koskettaakseen mainittua asiaa.</p>	<p>Tavoitteet: toimiminen spontaanisti ilman turhaa itsekritiikkiä, psykologisten estojen purkaminen, fyysinen liikkuminen tilassa, tilan havainnointi, sanan ja kosketuksen yhdistäminen, hauskuus Soveltuvuus: eri tyyppiset ryhmät, myös kielitaidottomat.</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Harjoitellaan adjektiiveja, millainen: värejä (<i>musta, punainen</i>), muotoja (<i>pyöreä, kulmikas, neliö</i>), materiaaleja (<i>puinen, kivinen, muovinen</i> TAI rakenne tehty puusta/kivestä/muovista), ominaisuuksia (<i>pehmeä, kova, piikkinen, sileä, karkea, karvainen</i>).</p>
Atomit ja molekyyli	<p>Tällä harjoituksella voi jakautua nopeasti pienryhmiin, mutta sitä voi käyttää myös numeroiden ja nimien opeteluun. Osallistujat liikkuvat tilassa sikin sokin. Kun ohjaaja huutaa jonkin numeron, osallistujat kaappaavat itselleen ryhmän, jossa on niin monta osallistujaa. Välissä ryhmät hajoavat ohjaajan käskystä.</p> <p>Huomioitavaa: Tämä harjoitus on hyvä demonstroida ennen aloittamista. Haluttaessa molekyyleissä voi opetella myös osallistujien nimet. Kun harjoitus toistetaan riittävän monta kertaa, nimet kertautuvat eri yhdistelmissä. Toimintaan voi lisätä myös nimen ja verbin preesensissä: “Mitä minusta on mukava tehdä?” Esim. Keijo hiihtää; Liisa lukee jne. (Tarvitaanko tätä?)</p>	<p>Tavoitteet: satunnaisten ryhmien muodostaminen spontaanisti; tehtävänannon kuuntelu, keskittyminen; Virittävä ei-kilpailullinen kilpailu, fyysinen liikkuminen, tutustuminen.</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Tämän harjoituksen kielellisenä tavoitteena on oppia numerot. Numeroista myös puhekieliset versiot: <i>yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsemän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen (yks, kaks, kolme, neljä, viis, kuus, seitsemän, kaheksan, yheksän, kymmenen, yykaakooneeviikuuseikasiysikymppi)</i> -> Voi myös muistutella siitä suomen kielen kummallisudesta, että lukusanan jälkeen tulee aina YKSIKÖN PARTITIIVI, <i>viisi kättä, kuusi jalkaa, neljä päätä</i>.</p>
Esineen 100 käyttötarkoitus ta (pienryhmissä)	<p>Kuvaus: Valitaan jokin neutraali ja moneen taipuva “epäesine” esimerkiksi huivi tai teknisen vempaimen osa. Ohjaaja sanoo ja näyttää:</p>	<p>Tavoitteet: Kehollisen ilmaisun rohkaisu; sanojen liittäminen toimintaan; hauskuus; keksiminen ja mielikuvitus.</p>

	<p>“<i>tämä on aivan selvästi kesäkatos sateen varalle</i>”. Hän antaa huivin piirissä seuraavalle. Seuraava sanoo ja näyttää: “<i>Tämä on aivan selvästi kirja</i>” ja alkaa lukea sitä lattialla taiteltuna. Esineelle keksitään siis aina uusia käyttötarkoituksia. Jokaista ideaa kannustetaan ohjaajan johdolla esim. aplodein. Esine voi kiertää monia kierroksia. Esineiksi sopivat esimerkiksi laatikko tai mikä tahansa tilasta löytyvä outo vempain tai roju. Mitä oudompi, sen parempi. Ryhmät voivat etsiä itse nämä esineet.</p> <p>Harjoituksen voi tehdä useissa ryhmissä yhtäaikaisesti. Sopiva ryhmäkoko on 4-5, harjoituskierron voidaan tehdä myös isossa piirissä. Matalana kielitaidon ryhmissä osallistujat voivat vain näyttää esineen käyttötarkoituksen. Ohjaaja tai muut sanovat sanan suomeksi ja sanaa toistetaan useita kertoja.</p> <p>Tarvikkeet: 3-4 epäesinettä (esim. huivi, vitkutin)</p>	<p>Kielenopetuksen tavoite: Tätä tehtävää voi rajata niin, että kysytään: Mitä tällä voi tehdä? Minä tätä voi käyttää? Sen jälkeen opiskellaan verbejä ja rektioita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tällä voi <i>kokata/kirjoittaa/istua/hyppiä/</i> • Tätä voi <i>syödä/maistaa/heittää/pompotella/</i> • Opiskellaan rakenne <i>Tätä voi käyttää + essiivi:</i> <i>katoksena/suojana/kulkuvälineenä/tuolina/kassina/vaatteena/koristeena...</i>
<p>Jos sinä...</p>	<p>Kuvaus: Tämä on edellistä haastavampi kehollisen tarinankerronnan harjoitus. Osallistujat jaetaan kolmen hengen ryhmiin (esim. atomit ja molekyylit -leikillä ks. yllä). Ryhmissä päätetään numerojärjestys: 1, 2, 3. Ykkönen aloittaa tekemällä ja sanomalla: “Minä olen puu” (ja tekee puun pysähtyneenä patsaana). Kakkonen katsoo ja sanoo: “<i>Jos sinä olet puu, niin minä olen oksa siinä puussa</i>” (tekee puuhun oksan kehollaan). Kolmonen katsoo ja sanoo: “<i>Jos sinä olet puu ja sinä oksa siinä puussa, minä olen lintu siinä oksalla</i>”.</p>	<p>Tavoitteet: Kehollisen ilmaisun rohkaisu; ryhmän impulssien kuuntelu; ryhmätyö; sanojen ja kerronnan yhdistäminen kehollistettuihin kuviin; hauskuus; mielikuvitus.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Harjoitellaan <i>on</i>-lausetta (eli kopulalausetta): jokin on jotakin/jossakin: <i>Minä olen...</i> <i>sinä olet...</i> Opiskellaan myös virkerakenne <i>jos X niin Y</i>.</p>

	<p>Ykkönen tulee ulos kuvasta ja jatkaa tarinaa: “<i>jos sinä olet oksa siinä puussa ja sinä lintu siinä oksalla, niin minä olen mato sen linnun suussa</i>”, kakkonen jatkaa jne. Harjoitus jatkuu niin kauan kunnes näyttää, että ryhmiltä loppuvat ideat (sitä ei yleensä tapahdu). Kaikki ryhmät työskentelevät harjoituksessa yhtäaikaaisesti, mikä vähentää osallistujien jännitystä.</p> <p>Alkeistason oppijoille tässä harjoituksessa vaikeinta on sanoa koko lause, mutta sen voi korvata vain tekemällä ja sanomalla asian, esim. oksa, lintu.</p> <p>Aloituspulssi voi olla mikä tahansa, esim. talo, kivi, tie. Ryhmille voi myös arpoa valmiit impulssisanat hatusta arvottavista lapuista.</p>	
<p>Tähän käteen haluan...</p>	<p>Kuvaus: Tämä tutustumisharjoitus yhdistää nopeasti samasta asiasta kiinnostuneita ihmisiä. Samalla opitaan osallistujien nimet. Osallistujat asettuvat riviin ja ohjaaja heitä vastapäätä. Ohjaaja aloittaa: “Minun nimeni on... ja tähän käteen haluan henkilön, joka pitää... (esim. uimisesta)” ja toiseen käteeni haluan henkilön, joka pitää... (esim. suklaasta)”. Samalla kaikki suklaasta pitävät ryntäävät ohjaajan luo ja yrittävät napata käden kiinni. Ensiksi ehtinyt saa jäädä pitämään kädestä. Sama toistetaan vuoron perään kummallakin puolella, kunnes kaikki ovat piirissä.</p> <p>Viimeisenä piiri yhdistetään, kun kaksi viimeistä keksivät jotain, mistä toinen pitää. Jos koskettaminen on kulttuurinen kysymys ryhmässä, leikin voi tehdä myös juoksemalla kysyjän viereen.</p>	<p>Tavoitteet: Tutustuminen toisten kiinnostuksen aiheisiin; harrastustoverien tunnistaminen; piirin muodostaminen; helppo fyysinen kontakti.</p> <p>Huomioita: Voidaan tehdä myös ilman kosketusta.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Harjoitellaan rakenne <i>pitää + jostakin</i> Voi pitää esineistä (<i>vaatteista, autoista</i>), tekemisestä (<i>-minen-muotoiset verbit: laulamisesta, juoksemisesta, nauramisesta</i>) tai henkilöistä (<i>äidistä, Mohammedista</i>).</p>

<p>Mieltymysmittari (eri versiot)</p>	<p>Kuvaus: ks. erillinen kuvaus http://kamu.metropolia.fi/materiaalit/</p> <p>Mieltymysmittari on verkosta ladattava yksinkertainen peli ja oppimismateriaali, jota voidaan hyödyntää tutustumisessa, ammatillisessa valmennuksessa ja omien vahvuuksien ja oppimisen kiinnostusten tutkimisessa ja jakamisessa. Peliä kehitettäessä on kiinnitetty nimenomaan huomioita vähäistä kielitaitoa omaavien maahanmuuttajien ja oppimishaasteisten osallistujien osallistumiseen. Lisäksi peliä kehitettäessä on otettu huomioon kulttuuri- ja sukupuolikysymyksiä.</p>	<p>Tavoitteet: Tutustuminen toisten osaamiseen ja osaamistarpeisiin; mallintaa voimaannuttavaa kielenopetusta; vertaisoppiminen; osaamiskartoitukset</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Ryhmän tason mukaan tähän voi nostaa erilaisia kielellisiä tavoitteita.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alkeistasolla opitaan uutta sanastoa: opitaan nimeämään verbejä, taitoja, harrastuksia. 2. Edistyneemmällä tasolla opitaan kertomaan toiveista, haaveista ja mieltymyksistä (esim. konditionaali, omien ajatusten ilmaisu): <i>Haluaisin oppia... Haluaisin työskennellä... Haaveenani olisi tulla (+ joksikin)...</i>
---	--	--

Osa 2:

Draama, kielenoppiminen ja kotoutuminen.

Lyhyt draamaprosessi (kuvaus alla harjoitekokonaisuudesta/draamapajasta)

<p>Draamasopimus</p>		<p>Tavoitteet: sopia yhdessä työskentelyn tavoitteista ja työtavoista</p>
<p>Aiheen valitseminen: mistä aiheesta draama tehdään?</p>	<p>Kuvaus: Lattialle levitetään kuvia eri aiheista (koti, työ, koulu, matkat, toimistot, lääkäri, kaupassa käynti). Käytetään esim kotoutumiskortteja (ks...). Jokainen saa 3 papua/nappia tms. Pavuilla äänestetään kuvista niin, että jokainen voi laittaa pavut 1 - 3 itselleen tärkeää aihetta kuvaavan kuvan päälle. Aihe voidaan myös sopia keskustelemalla edellisellä tapaamiskerralla.</p>	<p>Tavoitteet: Ryhmän itseohjautuvuudesta riippuen ohjaaja tai ryhmä voi valita aiheen. Aihe voidaan nostaa esille myös keskustelemalla etukäteen, ryhmän keskusteluja havainnoimalla tai se voi liittyä kielenopetuksessa esille tuleviin aiheisiin.</p>
<p>Roolihenkilöiden piirtäminen</p>	<p>Kuvaus: Piirretään kuva roolihahmosta. Apuna voi käyttää kirjan piirroksia. Ympäriille kirjoitetaan asioita, joita henkilöstä tiedetään. Esim. perhe, asuinpaikka, ikä,</p>	<p>Tavoitteet: eläytyminen kuvitteelliseen hahmoon; yhteistoiminnallinen oppiminen; sosiaalinen mielikuvitus; visuaalisuus; sanaston liittäminen kuviin; sosiaaliset suhteet; jaetun ymmärryksen luominen; havainnollistaminen.</p>

	<p>harrastukset. Jos kirjassa ei ole kerrottu kaikkea, voidaan kuvitella lisää. Ohjaaja tai avustaja voi tehdä piirroksen ryhmän ohjeiden mukaan, tai piirroksen voi toteuttaa pienryhmissä eri hahmoista.</p>	<p>Kielenopetuksen tavoitteet: Opiskellaan sanastoa, kuvailevia sanoja, ammattisanoja, harrastuksiin liittyvää sanastoa, arjen ympäristöön liittyvää sanastoa. Edistyneemmän ryhmän kanssa voidaan harjoitella myös neuvottelua, kun keskustelussa tulee esiin kilpailevia ehdotuksia. <i>Mitä mieltä muut ovat tästä? Kumpi on parempi? Miksi? Kuka kannattaa X:ää?</i></p>
<p>Tapahtumaympäristön piirtäminen (ohjaaja piirtää osallistujien ehdotuksista)</p>	<p>Kuvaus: Roolihenkilön kodin huoneista voidaan tehdä pienryhmissä piirrokset. Piirrokseen liitetään sanastoa kuvien viereen yhdessä ohjaajan opastuksella. Piirros voidaan tehdä myös kylästä, kaupungista tai muusta tärkeästä paikasta, esimerkiksi työhuoneesta. Mitä esineitä siellä on? Onko se siisti? Mitä henkilöllä on piilossa?</p> <p>Huomioitavaa: <i>Ohjaajan ei tarvitse osata piirtää, pelkkä viitteellinen piirustus riittää, kun kuvaan liitetään sanastoa. Piirtäminen kuitenkin havainnollistaa ja kiinnittää osallistujien huomion. Huono piirtäminen voi jopa tuoda huumoria ja joku piirustustaitoisempi ryhmästä voidaan nostaa avustajaksi.</i></p>	<p>Tavoitteet: eläytyminen kuvitteelliseen hahmoon; spatiaalinen (tilallinen) ajattelu, konkretisointi ja liittäminen omaan kokemukseen; yhteistoiminnallinen oppiminen; sosiaalinen mielikuvitus; visuaalisuus; sanaston liittäminen kuviin; sosiaaliset suhteet; jaetun ymmärryksen luominen; havainnollistaminen.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Opiskellaan ympäristöön liittyvää sanastoa, kotiin liittyvää sanastoa, arkisiin asioihin liittyvää sanastoa. Edistyneen ryhmän kanssa voidaan harjoitella myös neuvottelua, kun keskustelussa tulee esiin kilpailevia ehdotuksia.</p>
<p>Roolihenkilön päivän kuvittelemisen piirissä</p>	<p>Kuvaus: Osallistujat kertovat tarinaa päivästä piirissä. Ensimmäinen aloittaa aamusta näyttämällä ja kertomalla: <i>“Liisa herää sängyssään”</i>. Kaikki toistavat liikkeen ja kerronnan yhtäaikaaisesti. Seuraava jatkaa: <i>“Sitten Liisa menee keittämään kahvia”</i>.</p>	<p>Tavoitteet: eläytyminen, yhteistoiminnallisuus; kehollistaminen; puhutun liittäminen keholliseen toimintaan; toiston kautta sanaston muistaminen</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Oppijoille relevantin arkisanaston oppiminen (tutut esineet, tutut verbit), kerronnan rakenteet (<i>ensin, sitten, lopuksi, sen jälkeen...</i>).</p> <p>Kerronta voi olla haastavaa, jos kielitaitoa on vähän. Kielen opiskelun alussa ryhmän kanssa voi kertoa päivän tapahtumista roolihahmojen suulla lyhyiden dialogien avulla. Samalla esitetään pantomiimina toiminta, johon puheenvuoro liittyy.</p> <p>TEHTÄVÄ: Mitä Liisa sanoo? <i>”Huomenta.”</i> <i>”Kahvia, ole hyvä!”</i> <i>”Kiitos!”</i> <i>”Koska lähdetään?”</i> <i>”Missä avaimet?”</i></p>

<p>Onnelliset hetket pysähtyneinä kuvina</p>	<p>Kuvaus: Osallistujat jaetaan neljän 3–4 hengen ryhmiin. Ryhmät suunnittelevat pysähtyneen kuvan kehoillaan päähenkilöiden arkisen elämän jostakin onnellisesta hetkestä.</p> <p>Kuvat katsotaan yksi kerrallaan. Ohjaaja tekee niistä yleisölle kysymyksiä: Mitä kuvassa tapahtuu? Keitä ihmiset ovat? Missä tämä tapahtuu? Mikä siinä on onnellista? Mistä näet, että hetki on onnellinen?</p> <p><i>Huomioitavaa: ohjaaja voi demonstroida omalla kehollaan tai avustajien avulla still-kuvan tekoa ja jotakin iloista hetkeä. Onnellinensanalle voidaan etsiä synonyymejä.</i></p>	<p>Tavoitteet: yhteistyö, yhteisöllinen oppiminen, mielikuvitus; arvojen pohtiminen; eläytyminen; teatterillisen esittämisen taidot; kiteyttäminen; visuaalisuus; kinesteettisyys.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Kysymyssanat ja kysymysrakenteet: <i>Mitä kuvassa tapahtuu?</i> <i>Keitä ihmiset ovat?</i> <i>Missä tämä tapahtuu?</i> <i>Mikä siinä on onnellista?</i> <i>Mistä näet, että hetki on onnellinen?</i> Still-kuvasta keskustelu vaatii jo edistyneempää kielitaitoa, mutta kielenopiskelun alkuvaiheessa ryhmän kanssa voi nimetä still-kuvasta onnellisia asioita: <i>kevät, ystävyys, yhdessä, rakkaus...</i></p>
<p>Kerronta (käänte)</p>	<p>Kuvaus: Ohjaaja kertoo: “Eräänä päivänä tapahtui jotain yllättävää. X sai kirjeen (viestin/tekstarin/puhelu/vieraan). X sai tietää, että... “. Ryhmä keksii itse käänteentarinan, joka nostaa esille teemaan liittyviä asioita tai valintatilanteita. Käänte voi olla yksinkertainenkin: X sai kutsun sairaalaan/työhaastatteluun tms.</p>	<p>Tavoitteet: Tarinan käänteent esittäminen; tarinan kuuntelu; puhutun ymmärtäminen; keskittyminen; jännitteen luominen (mitähän sitten tapahtuu?)</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Opiskellaan opiskelijoiden omaan arkeen ja itselle tärkeisiin tilanteisiin liittyvää sanastoa.</p> <p>Edistyneen ryhmän kanssa voidaan harjoitella yksinkertaisia dialogeja näytelmän keinoin: Mitä käänteentekevällä hetkellä sanotaan? Miten tilanteesta selvitään?</p>
<p>Ongelmakuvat / muutoksen kuvat/ kohtaukset</p>	<p>Kuvaus: Ryhmä jaetaan 4 hengen pienryhmiin esim. atomit ja molekyylit -leikillä. Pienryhmät saavat tehtäväkseen pohtia, mitä tarinassa tapahtuu seuraavaksi. Pohdinnan jälkeen ryhmät valmistelevat tilanteesta kehoillaan pysähtyneen kuvan (kuin valokuva). Kuvat katsotaan yksi kerrallaan, niin</p>	<p>Tavoitteet: ongelmien nimeäminen ja konkretisoiminen; ryhmätyö; kinesteettinen ilmaisu; visuaalisuus; erilaiset tulkinnat; dialogisuus; yhteistyö ja kompromissit; yhteisöllinen oppiminen; teatterillinen esittäminen ja katsominen</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Kysymyssanat ja kysymysrakenteet: <i>Mitä kuvassa tapahtuu?</i> <i>Keitä ihmiset ovat?</i> <i>Missä tämä tapahtuu?</i></p>

	<p>että yleisö ensin arvaa, mitä kuvissa tapahtuu. Ohjaaja kysyy kysymyksiä (fasilitoi): Mitä näet kuvassa? Keitä henkilöt ovat? Mitä kuvassa tapahtuu? Missä tämä voisi tapahtua? Kuvat voidaan herättää eloon, jolloin niissä voi puhua ja liikkua. Kohtauksen katsomisen jälkeen ryhmä voi itse kertoa omasta tulkinnastaan. Kuvien avulla saadaan erilaisia vaihtoehtoja siitä, mitä voi tapahtua.</p>	<p><i>Mikä siinä on onnellista?</i> <i>Mistä näet, että hetki on onnellinen?</i> Still-kuvasta keskustelu vaatii jo edistyneempää kielitaitoa. Tehtävän avulla päästään käsiksi oppijoille tärkeisiin tilanteisiin ja heille tärkeään sanastoon.</p>
<p>Kuuma tuoli</p>	<p>Kuvaus: Päähenkilön haastattelu. Kuumassa tuolissa osallistujat haastattelevat roolihenkilöä. Roolia voi esittää esimerkiksi opettaja tai joku vapaaehtoinen osallistuja. Roolihenkilöltä voidaan kysyä mitä tahansa ja tämä yrittää vastata parhaan mukaan. Rooliin eläytymistä auttaa, jos ennen sitä on tehty esim. roolikuva tai keskusteltu henkilöstä. Haastattelussa sanasto kertautuu ja siinä voi ilmetä uusia asioita. Eläytymistä helpottaa myös jokin roolimerkki (esim. hattu tai rooliasu). Kysymyksiä roolihenkilölle voi miettiä myös yhdessä ryhmänä tai pareittain. Alkeistason ryhmässä ryhmälle voi arpoa lapulla olevia kysymyksiä, jotka toistetaan sopivassa kohdassa. esim. <i>“Kuka sinä olet?”</i>, <i>“Missä sinä asut?”</i></p>	<p>Tavoitteet: Teeman syventyminen; tarinaan eläytyminen; empatia; tunneviestinnän tulkitseminen</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Harjoitellaan kysymysrakenteita, esim. kysymyssanoja (<i>mitä, missä, miksi, milloin, miten, kuinka</i>) ja -ko-kysymyksiä (<i>onko, voiko, tuleeko, pitääkö, osaako</i>). Tässä voisi olla niinkin, että roolihenkilö (=opettaja) kertoo vastauksen ENSIN, ja oppijoiden on keksittävä itse kysymys, mihin vuoro sopisi vastaukseksi.</p>
<p>Purku</p>		
<p>Kirjoitustehtävä: tarinan päättäminen</p>	<p>Kuvaus: Yksilötehtävänä osallistuja kirjoittaa lopun tarinaan. Vaihtoehtoiset loput jaetaan lukemalla. Kirjoitustehtävän voi antaa kotitehtäväksi.</p> <p>Huomioitavaa: vaihtoehtoiset loput voidaan tehdä myös</p>	<p>Tavoitteet: Sosiaalinen mielikuvitus; syy-seuraus-suhteiden tutkiminen; teemaan liittyvä ongelmatilanteiden pohdinta; ratkaisukeskeinen ajattelu; tunnereaktioiden pohdinta etäytetyn tarinan avulla.</p> <p>Kielelliset vaatimukset: Tehtävä voidaan toteuttaa edistyneen ryhmän kanssa, sillä se vaatii suomen kielen perusrakenteiden hallintaa (taivutus,</p>

	<i>näytelmänä tai yhdessä kertomalla esim. lause kerrallaan piirissä.</i>	lausetyypit) sekä melko sujuvaa kirjoitustaitoa. Tehtävässä rohkaistaan persoonalliseen kielen tuottamiseen.
Työtavan purku: kuvan valinta	Kuvaus: Lattialle levitetään iso määrä erilaisia kuvia (tai postikortteja tai esineitä). Osallistujat valitsevat kukin yhden, joka kertoo heidän kokemustaan siitä, mitä hän on oppinut, oivaltanut, ymmärtänyt tai jäänyt miettimään. Kokemukset jaetaan pienryhmissä.	Tavoitteet: pohdintaan virittäytyminen; symbolinen ajattelu; konkretisointi kuvan avulla; yksilölliset valinnat Kielelliset tavoitteet: Omista tunnelmista, mielialoista ja mielipiteistä kertominen. Jos ryhmäläisten kielitaito ei riitä sanalliseen tuottamiseen, kokemuksia voidaan kuvailla myös sanattoman viestinnän keinoin. Yleisiä fraaseja voidaan kerätä taululle, jos oppijat osaavat kirjoittaa ja lukea: <i>minä oivalsin tänään, että... minusta oli hienoa huomata, että... minä uskalsin... minä jäin miettimään, miksi...</i>
Koko työskentelyn purku: -kehäarviointi -kuvien valitseminen ja parikerronta	Kuvaus: Kehäarviointi. Osallistujat asettuvat tasaiseen kehään ja kehän keskelle asetetaan keskipisteeksi jokin esine tai teipataan rasti. Käännöstä tarvitsevat osallistujat asettuvat tulkkinsa/vertaiskääntäjänsä lähelle. Ohjaaja esittää opetukseen liittyviä väitteitä: <i>“Minulla oli tänään mukavaa”, “Osaan nyt esitellä itseni”</i> jne. Osallistujat osoittavat mielipiteensä prosentuaalisesti: Kehälle jääminen = täysin eri mieltä; Keskipisteen viereen asettuminen = täysin samaa mieltä tai asettuvat sille välille. Omaan paikkaansa voi liittää myös tunnetta kuvaavan asennon. Kustakin väitteestä voidaan käydä lyhyt keskustelu. Harjoitus kannattaa ensimmäisellä kerralla demonstroida selkeästi jollakin harjoitusväitteellä. Kehäarviointi sopii hyvin säännölliseen loppupalautteen keruuseen. Usein sen jälkeen osallistujat haluavat vielä keskustella yleisesti palautteesta. Kehäpalaute sopii kuitenkin loppukeskustelua paremmin	Tavoitteet, kehäarviointi: Ilmaista mielipide tai arvio kehollisesti; virittää ja rohkaista toiminnan avulla mielipiteen esittämiseen ja kuunteluun; nähdä miten mielipiteet jakautuvat ryhmässä Kielelliset tavoitteet: Tässä tehtävässä rohkaistaan kuullun ymmärtämiseen, tulkki kääntää vasta, jos oppija niin haluaa. Ohjaajan kannattaa toistaa väitteet moneen kertaan ja korostaa avainsanoja intonaatiolla tms. Oppijoita rohkaistaan ilmaisemaan oma mielipide. Tavoitteet, kuvien valinta: impulssin etsiminen omien ajatuksille kuvista; symbolinen ja visuaalinen ajattelu ja puhe; tunneviestintä Kielelliset tavoitteet: Omista tunnelmista, mielialoista, tunteista ja mielipiteistä kertominen. Jos ryhmäläisten kielitaito ei riitä sanalliseen tuottamiseen, kokemuksia voidaan kuvailla myös sanattoman viestinnän keinoin. Yleisiä fraaseja voidaan kerätä taululle, jos oppijat osaavat kirjoittaa ja lukea: <i>minä oivalsin tänään, että... minusta oli hienoa huomata, että... minä uskalsin... minä jäin miettimään, miksi...</i>

	<p>vähäisen kielitaidon omaaville opiskelijoille.</p> <p>Kuvien valitseminen. Lattialle levitetään suuri määrä lehdistä leikattuja kuvia. Osallistujat kiertelevät katsomassa kuvia tehtävällä: “Valitse kuva, joka kertoo siitä, mitä olet tänään oppinut, oivaltanut tai jäänyt pohtimaan”. Muodostetaan 4 hengen ryhmät (ajasta riippuen isommat tai pienemmät). Kokemukset jaetaan kuvan avulla. Mahdollisuuksien palautteen ydinkohdat dokumentoidaan hankkeen jatkoideointia varten.</p> <p><i>Huomioitavaa: Tehtävät voivat olla vaihtoehtoisia ja ne voidaan valita tarpeen/tunnelman/osallistujien kielitaidon tai käytettävissä olevan ajan mukaan. Jos käytetään molempia, kehäarvioinnilla on hyvä aloittaa, koska se ei vaadi puhumista: mielipiteen voi ilmaista myös kehollisesti valmiiden väitteiden pohjalta. Harjoitteena se on myös kollektiivisempi. Siten se toimii hyvänä virittävänä tehtävänä haastavampaan omien ajatusten yksilölliseen jakamiseen.</i></p>	
--	--	--

Välitehtävä ennen seuraavaa koulutusta:

Lue: “Piekkari, Jouni ja Räsänen, Juho: Pelisujuttajan opas ”http://kamu.metropolia.fi/wp-content/uploads/2014/11/Pelisujuttaja_web.pdf ja tutustu sivustolla <http://kamu.metropolia.fi/materiaalit> oleviin peleihin ja materiaaleihin. Jaa samasta työyhteisöstä olevan parin kanssa ideasi: Mitä itse haluaisit kokeilla? Nosta esille muutama kiinnostava materiaali ja kerro miksi haluaisit kokeilla sitä. Tee työyhteisössäsi opintopiiri, kokeile harjoitus kerrallaan. Jos ehdit, kirjoita kokeilusta lyhyt palaute suljettuun Facebook-ryhmään.

KOKO KROPPA PELITTÄÄ!

– Kehollisia ja pelillisiä menetelmiä maahanmuuttajien kielenoppimiseen ja kotoutumiseen

Ohjaajat: Jouni Piekkari ja Eveliina Korpela

Paja 1.

Aika: ma 5.9.2016

klo 12.30–16.00

Pajan kohderyhmä:

Ohjaajat, vertaisohjaajat, suunnittelijat (kouluttajakoulutus)

Menetelmien kohderyhmät:

Maahanmuuttajien kieli- ja toimintaryhmät; harjoitteet sopivat soveltaen hyvin eri kielitasoilla oleville.

Osa 1:

Lämmitykset ja tutustumiset; yksinkertaisia kehollisia harjoituksia

Peukunnappaus...

Kuvaus: Hauska lämmittelyleikki, joka tuottaa naurua ja jossa opitaan yksinkertaisten ohjeiden seuraamista. Osallistujat asettuvat piiriin seisomaan tai istumaan lähelle toisiaan. Ohjaaja antaa seuraavat ohjeet vaihe kerrallaan rauhallisesti. Samalla ohjaaja näyttää tehtävät kehollisesti ja tarkistaa, että kaikki pysyvät mukana. Täysin kielitaidottomissa ryhmissä harjoitteen voi tehdä jopa täysin non-verbaalisti, mutta siihen voidaan liittää yksinkertaista

Tavoitteet: piiriin tuleminen: katsekontakti koko ryhmään; liikkuminen, reaktiot, nauru, yksinkertaisen tehtävänannon seuraaminen liikkeen avulla, koordinaatioharjoitus, keskittyminen, harjoitteen purkaminen: mitä harjoitteessa opitaan; opitun ja koetun sanallistaminen.

Kielenopetuksen tavoite: Kuunnella ja seurata ohjeita, tunnistaa puheenvirrasta käskymuotoja.

Ryhmän lähtötason mukaan opetettavaa kielenainesta voi syventää myös käymällä läpi käskymuotoja:

Käskymuoto, yksikön toisen persoonan imperatiivi (muodostetaan yksikön 1. persoonan verbimuodosta): *Pane, nosta, yritä, vedä, laita...*

HUOM. Mitä vähemmän osallistujat puhuvat suomea, sitä vähemmän ohjaajan kannattaa käyttää kielellisiä elementtejä.

	<p>sanastoa. <i>“Tämä on käsi. Vasen käsi. Nosta nyt vasen käsi ylös!”</i>. <i>“Pane vasen käsi vasemmalla puolella olen eteen. Kämmen (näytä mikä on kämmen) ylös”</i>. <i>“Nosta oikea peukalo ylös! Aseta peukalo oikealla puolella olevan kämmenelle. Peukalon pää koskettaa kämmentä. Nyt lasken 1-2-3-NYT! Kun sinä kuulet nyt-sanan yritä napata naapurin peukalo kiinni. Samalla hetkellä yritä vetää oma peukalosi pois.”</i> Leikki voidaan toistaa vaihtamalla kädet toisinpäin: <i>“Nosta nyt oikea käsi ylös...”</i>. Ihmisiä yleensä naurattaa. Voit sanoa siitä, kuinka nauru ja keskittyminen on tärkeää oppimisessa. Kuuntele myös ryhmän omia kommentteja.</p>	<p>Jos ryhmä ei puhu yhtään suomea, voi kielellinen aines koostua pelkästään asioiden nimeämisestä: Samalla, kun vetäjä nostaa peukun ylös, hän sanoo ”<i>peukku</i>”. Leikin jälkeen osallistujat osaavat laskea kolmeen ja nimetä peukun.</p>
<p>Tutustumisharjoitus 1: Odotukset kuvista</p>	<p>Kuvaus: Levitetään lattialle iso määrä lehdistä leikattuja kuvia; mielellään symbolisia. Osallistujat kävelevät tilassa kuvia katsoen ja valitsevat yhden kuvan, joka kertoo siitä, millaisia menetelmiä ja mihin tarpeeseen he haluaisivat saada vinkkejä näissä pajakoulutuksissa. Osallistujat hakeutuvat 3 hengen ryhmiin ja kertovat. Sen jälkeen ohjaaja listaa taululle avainsanoja keskustelusta: <i>“Millaisia odotuksia ja tarpeita kuultit?”</i></p> <p>Näihin odotuksiin palataan molempien koulutusiltapäivien lopussa.</p> <p>Tarvikkeet: Lehdistä leikattuja kuvia.</p>	<p>Tavoitteet: Selvittää osallistujien odotuksia; kuvien käyttö symboleina ja keskustelun avaajina; tuottaa ideoita menetelmien kehittämiseen</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Tämän harjoituksen toteuttaminen vaatii kielenoppijalta jo hyvää lähtötasoa. Kielellinen opiskeltava elementti voisi olla konditionaali ja sen avulla omista toiveista ja tarpeista kertominen: <i>Minä haluaisin, että oppisin... Minä toivoisin, että saisin...</i> Näitä rakenteita kerätään taululle, jos osallistujat osaavat lukea ja kirjoittaa.</p>
<p>Tutustumisharjoitus 2:</p>	<p>Kuvaus: Ateneumin taidepakka. Levitetään kuvat taideteoksista lattialle. Jokainen valitsee kuvista sellaisen, johon haluaisi mennä sisään. Mitä tunteita kuva sinussa herättää? Mitä</p>	<p>Tavoitteet: Tutustua toisiin, harjoitella kuvien käyttöä toiminnan lähtökohtana ja keskustelun avaajana.</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Tämä tehtävä on kielellisesti haastava. Jos tehtävä on ryhmälle liian vaikea, voi tehtävää helpottaa niin, että</p>

	<p>tekisit kuvassa, mitä sanoisit kuvassa oleville ihmisille? Mitä sitten tapahtuisi? Puretaan auki pienissä (3 hlöä) ryhmissä.</p>	<p>harjoitellaan vain tunteiden ja tunnelmien nimeämistä. <i>Tässä kuvassa on surullinen/iloinen/valoisa/murheellinen/jännittävä/innostava/synkkä/hauska tunnelma.</i> Voidaan opetella myös tunnekausatiiveja: <i>Tämä kuva... ihastuttaa/vihastuttaa/suututtaa/ärsyttää/naurattaa/ilahduttaa minua.</i></p>
Kosketa...	<p>Kuvaus: “Niin nopeasti kuin suinkin, kosketa jotakin mikä on ...mustaa... punaista...pehmeää... puuta... hauskaa...millä voi istua...jne... Osallistujat liikkuvat tarvittaessa paikoiltaan koskettaakseen mainittua asiaa.</p>	<p>Tavoitteet: toimiminen spontaanisti ilman turhaa itsekritiikkiä, psykologisten estojen purkaminen, fyysinen liikkuminen tilassa, tilan havainnointi, sanan ja kosketuksen yhdistäminen, hauskuus Soveltuvuus: eri tyyppiset ryhmät, myös kielitaidottomat.</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Harjoitellaan adjektiiveja, millainen: värejä (<i>musta, punainen</i>), muotoja (<i>pyöreä, kulmikas, neliö</i>), materiaaleja (<i>puinen, kivinen, muovinen</i> TAI rakenne tehty puusta/kivestä/muovista), ominaisuuksia (<i>pehmeä, kova, piikkinen, sileä, karkea, karvainen</i>).</p>
Atomit ja molekyyli	<p>Tällä harjoituksella voi jakautua nopeasti pienryhmiin, mutta sitä voi käyttää myös numeroiden ja nimien opeteluun. Osallistujat liikkuvat tilassa sikin sokin. Kun ohjaaja huutaa jonkin numeron, osallistujat kaappaavat itselleen ryhmän, jossa on niin monta osallistujaa. Välissä ryhmät hajoavat ohjaajan käskystä.</p> <p>Huomioitavaa: Tämä harjoitus on hyvä demonstroida ennen aloittamista. Haluttaessa molekyyleissä voi opetella myös osallistujien nimet. Kun harjoitus toistetaan riittävän monta kertaa, nimet kertautuvat eri yhdistelmissä. Toimintaan voi lisätä myös nimen ja verbin preesensissä: “Mitä minusta on mukava tehdä?” Esim. Keijo hiihtää; Liisa lukee jne. (Tarvitaanko tätä?)</p>	<p>Tavoitteet: satunnaisten ryhmien muodostaminen spontaanisti; tehtävänannon kuuntelu, keskittyminen; Virittävä ei-kilpailullinen kilpailu, fyysinen liikkuminen, tutustuminen.</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Tämän harjoituksen kielellisenä tavoitteena on oppia numerot. Numeroista myös puhekieliset versiot: <i>yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsemän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen (yks, kaks, kolme, neljä, viis, kuus, seittemän, kaheksan, yheksän, kymmenen, yykaakooneeviikuuseikasiysikymppi)</i> -> Voi myös muistutella siitä suomen kielen kummallisudesta, että lukusanan jälkeen tulee aina YKSIKÖN PARTITIIVI, <i>viisi kättä, kuusi jalkaa, neljä päätä</i>.</p>
Esineen 100 käyttötarkoitus ta (pienryhmissä)	<p>Kuvaus: Valitaan jokin neutraali ja moneen taipuva “epäesine” esimerkiksi huivi tai teknisen vempaimen osa. Ohjaaja sanoo ja näyttää:</p>	<p>Tavoitteet: Kehollisen ilmaisun rohkaisu; sanojen liittäminen toimintaan; hauskuus; keksiminen ja mielikuvitus.</p>

	<p>“<i>tämä on aivan selvästi kesäkatos sateen varalle</i>”. Hän antaa huivin piirissä seuraavalle. Seuraava sanoo ja näyttää: “<i>Tämä on aivan selvästi kirja</i>” ja alkaa lukea sitä lattialla taiteltuna. Esineelle keksitään siis aina uusia käyttötarkoituksia. Jokaista ideaa kannustetaan ohjaajan johdolla esim. aplodein. Esine voi kiertää monia kierroksia. Esineiksi sopivat esimerkiksi laatikko tai mikä tahansa tilasta löytyvä outo vempain tai roju. Mitä oudompi, sen parempi. Ryhmät voivat etsiä itse nämä esineet.</p> <p>Harjoituksen voi tehdä useissa ryhmissä yhtäaikaisesti. Sopiva ryhmäkoko on 4-5, harjoituskierron voidaan tehdä myös isossa piirissä. Matalana kielitaidon ryhmissä osallistujat voivat vain näyttää esineen käyttötarkoituksen. Ohjaaja tai muut sanovat sanan suomeksi ja sanaa toistetaan useita kertoja.</p> <p>Tarvikkeet: 3-4 epäesinettä (esim. huivi, vitkutin)</p>	<p>Kielenopetuksen tavoite: Tätä tehtävää voi rajata niin, että kysytään: Mitä tällä voi tehdä? Minä tätä voi käyttää? Sen jälkeen opiskellaan verbejä ja rektioita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tällä voi <i>kokata/kirjoittaa/istua/hyppiä/</i> • Tätä voi <i>syödä/maistaa/heittää/pompotella/</i> • Opiskellaan rakenne <i>Tätä voi käyttää + essiivi:</i> <i>katoksena/suojana/kulkuvälineenä/tuolina/kassina/vaatteena/koristeena...</i>
<p>Jos sinä...</p>	<p>Kuvaus: Tämä on edellistä haastavampi kehollisen tarinankerronnan harjoitus. Osallistujat jaetaan kolmen hengen ryhmiin (esim. atomit ja molekyylit -leikillä ks. yllä). Ryhmissä päätetään numerojärjestys: 1, 2, 3. Ykkönen aloittaa tekemällä ja sanomalla: “Minä olen puu” (ja tekee puun pysähtyneenä patsaana). Kakkonen katsoo ja sanoo: “<i>Jos sinä olet puu, niin minä olen oksa siinä puussa</i>” (tekee puuhun oksan kehollaan). Kolmonen katsoo ja sanoo: “<i>Jos sinä olet puu ja sinä oksa siinä puussa, minä olen lintu siinä oksalla</i>”.</p>	<p>Tavoitteet: Kehollisen ilmaisun rohkaisu; ryhmän impulssien kuuntelu; ryhmätyö; sanojen ja kerronnan yhdistäminen kehollistettuihin kuviin; hauskuus; mielikuvitus.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Harjoitellaan <i>on</i>-lausetta (eli kopulalausetta): jokin on jotakin/jossakin: <i>Minä olen...</i> <i>sinä olet...</i> Opiskellaan myös virkerakenne <i>jos X niin Y</i>.</p>

	<p>Ykkönen tulee ulos kuvasta ja jatkaa tarinaa: “<i>jos sinä olet oksa siinä puussa ja sinä lintu siinä oksalla, niin minä olen mato sen linnun suussa</i>”, kakkonen jatkaa jne. Harjoitus jatkuu niin kauan kunnes näyttää, että ryhmiltä loppuvat ideat (sitä ei yleensä tapahdu). Kaikki ryhmät työskentelevät harjoituksessa yhtäaikaaisesti, mikä vähentää osallistujien jännitystä.</p> <p>Alkeistason oppijoille tässä harjoituksessa vaikeinta on sanoa koko lause, mutta sen voi korvata vain tekemällä ja sanomalla asian, esim. oksa, lintu.</p> <p>Aloituspulssi voi olla mikä tahansa, esim. talo, kivi, tie. Ryhmille voi myös arpoa valmiit impulssisanat hatusta arvottavista lapuista.</p>	
<p>Tähän käteen haluan...</p>	<p>Kuvaus: Tämä tutustumisharjoitus yhdistää nopeasti samasta asiasta kiinnostuneita ihmisiä. Samalla opitaan osallistujien nimet. Osallistujat asettuvat riviin ja ohjaajaa heitä vastapäätä. Ohjaaja aloittaa: “Minun nimeni on... ja tähän käteen haluan henkilön, joka pitää... (esim. uimisesta)” ja toiseen käteeni haluan henkilön, joka pitää... (esim. suklaasta)”. Samalla kaikki suklaasta pitävät ryntäävät ohjaajan luo ja yrittävät napata käden kiinni. Ensiksi ehtinyt saa jäädä pitämään kädestä. Sama toistetaan vuoron perään kummallakin puolella, kunnes kaikki ovat piirissä.</p> <p>Viimeisenä piiri yhdistetään, kun kaksi viimeistä keksivät jotain, mistä toinen pitää. Jos koskettaminen on kulttuurinen kysymys ryhmässä, leikin voi tehdä myös juoksemalla kysyjän viereen.</p>	<p>Tavoitteet: Tutustuminen toisten kiinnostuksen aiheisiin; harrastustoverien tunnistaminen; piirin muodostaminen; helppo fyysinen kontakti.</p> <p>Huomioita: Voidaan tehdä myös ilman kosketusta.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Harjoitellaan rakenne <i>pitää + jostakin</i> Voi pitää esineistä (<i>vaatteista, autoista</i>), tekemisestä (<i>-minen-muotoiset verbit: laulamisesta, juoksemisesta, nauramisesta</i>) tai henkilöistä (<i>äidistä, Mohammedista</i>).</p>

<p>Mieltymysmittari (eri versiot)</p>	<p>Kuvaus: ks. erillinen kuvaus http://kamu.metropolia.fi/materiaalit/</p> <p>Mieltymysmittari on verkosta ladattava yksinkertainen peli ja oppimismateriaali, jota voidaan hyödyntää tutustumisessa, ammatillisessa valmennuksessa ja omien vahvuuksien ja oppimisen kiinnostusten tutkimisessa ja jakamisessa. Peliä kehitettäessä on kiinnitetty nimenomaan huomioita vähäistä kielitaitoa omaavien maahanmuuttajien ja oppimishaasteisten osallistujien osallistumiseen. Lisäksi peliä kehitettäessä on otettu huomioon kulttuuri- ja sukupuolikysymyksiä.</p>	<p>Tavoitteet: Tutustuminen toisten osaamiseen ja osaamistarpeisiin; mallintaa voimaannuttavaa kielenopetusta; vertaisoppiminen; osaamiskartoitukset</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Ryhmän tason mukaan tähän voi nostaa erilaisia kielellisiä tavoitteita.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alkeistasolla opitaan uutta sanastoa: opitaan nimeämään verbejä, taitoja, harrastuksia. 2. Edistyneemmällä tasolla opitaan kertomaan toiveista, haaveista ja mieltymyksistä (esim. konditionaali, omien ajatusten ilmaisu): <i>Haluaisin oppia... Haluaisin työskennellä... Haaveenani olisi tulla (+ joksikin)...</i>
---	--	--

Osa 2:

Draama, kielenoppiminen ja kotoutuminen.

Lyhyt draamaprosessi (kuvaus alla harjoitekokonaisuudesta/draamapajasta)

<p>Draamasopimus</p>		<p>Tavoitteet: sopia yhdessä työskentelyn tavoitteista ja työtavoista</p>
<p>Aiheen valitseminen: mistä aiheesta draama tehdään?</p>	<p>Kuvaus: Lattialle levitetään kuvia eri aiheista (koti, työ, koulu, matkat, toimistot, lääkäri, kaupassa käynti). Käytetään esim kotoutumiskortteja (ks...). Jokainen saa 3 papua/nappia tms. Pavuilla äänestetään kuvista niin, että jokainen voi laittaa pavut 1 - 3 itselleen tärkeää aihetta kuvaavan kuvan päälle. Aihe voidaan myös sopia keskustelemalla edellisellä tapaamiskerralla.</p>	<p>Tavoitteet: Ryhmän itseohjautuvuudesta riippuen ohjaaja tai ryhmä voi valita aiheen. Aihe voidaan nostaa esille myös keskustelemalla etukäteen, ryhmän keskusteluja havainnoimalla tai se voi liittyä kielenopetuksessa esille tuleviin aiheisiin.</p>
<p>Roolihenkilöiden piirtäminen</p>	<p>Kuvaus: Piirretään kuva roolihahmosta. Apuna voi käyttää kirjan piirroksia. Ympäriille kirjoitetaan asioita, joita henkilöstä tiedetään. Esim. perhe, asuinpaikka, ikä,</p>	<p>Tavoitteet: eläytyminen kuvitteelliseen hahmoon; yhteistoiminnallinen oppiminen; sosiaalinen mielikuvitus; visuaalisuus; sanaston liittäminen kuviin; sosiaaliset suhteet; jaetun ymmärryksen luominen; havainnollistaminen.</p>

	<p>harrastukset. Jos kirjassa ei ole kerrottu kaikkea, voidaan kuvitella lisää. Ohjaaja tai avustaja voi tehdä piirroksen ryhmän ohjeiden mukaan, tai piirroksen voi toteuttaa pienryhmissä eri hahmoista.</p>	<p>Kielenopetuksen tavoitteet: Opiskellaan sanastoa, kuvailevia sanoja, ammattisanoja, harrastuksiin liittyvää sanastoa, arjen ympäristöön liittyvää sanastoa. Edistyneemmän ryhmän kanssa voidaan harjoitella myös neuvottelua, kun keskustelussa tulee esiin kilpailevia ehdotuksia. <i>Mitä mieltä muut ovat tästä? Kumpi on parempi? Miksi? Kuka kannattaa X:ää?</i></p>
<p>Tapahtumaympäristön piirtäminen (ohjaaja piirtää osallistujien ehdotuksista)</p>	<p>Kuvaus: Roolihenkilön kodin huoneista voidaan tehdä pienryhmissä piirrokset. Piirrokseen liitetään sanastoa kuvien viereen yhdessä ohjaajan opastuksella. Piirros voidaan tehdä myös kylästä, kaupungista tai muusta tärkeästä paikasta, esimerkiksi työhuoneesta. Mitä esineitä siellä on? Onko se siisti? Mitä henkilöllä on piilossa?</p> <p>Huomioitavaa: <i>Ohjaajan ei tarvitse osata piirtää, pelkkä viitteellinen piirustus riittää, kun kuvaan liitetään sanastoa. Piirtäminen kuitenkin havainnollistaa ja kiinnittää osallistujien huomion. Huono piirtäminen voi jopa tuoda huumoria ja joku piirustustaitoisempi ryhmästä voidaan nostaa avustajaksi.</i></p>	<p>Tavoitteet: eläytyminen kuvitteelliseen hahmoon; spatiaalinen (tilallinen) ajattelu, konkretisointi ja liittäminen omaan kokemukseen; yhteistoiminnallinen oppiminen; sosiaalinen mielikuvitus; visuaalisuus; sanaston liittäminen kuviin; sosiaaliset suhteet; jaetun ymmärryksen luominen; havainnollistaminen.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Opiskellaan ympäristöön liittyvää sanastoa, kotiin liittyvää sanastoa, arkisiin asioihin liittyvää sanastoa. Edistyneen ryhmän kanssa voidaan harjoitella myös neuvottelua, kun keskustelussa tulee esiin kilpailevia ehdotuksia.</p>
<p>Roolihenkilön päivän kuvittelemisen piirissä</p>	<p>Kuvaus: Osallistujat kertovat tarinaa päivästä piirissä. Ensimmäinen aloittaa aamusta näyttämällä ja kertomalla: <i>“Liisa herää sängyssään”</i>. Kaikki toistavat liikkeen ja kerronnan yhtäaikaaisesti. Seuraava jatkaa: <i>“Sitten Liisa menee keittämään kahvia”</i>.</p>	<p>Tavoitteet: eläytyminen, yhteistoiminnallisuus; kehollistaminen; puhutun liittäminen keholliseen toimintaan; toiston kautta sanaston muistaminen</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Oppijoille relevantin arkisanaston oppiminen (tutut esineet, tutut verbit), kerronnan rakenteet (<i>ensin, sitten, lopuksi, sen jälkeen...</i>).</p> <p>Kerronta voi olla haastavaa, jos kielitaitoa on vähän. Kielen opiskelun alussa ryhmän kanssa voi kertoa päivän tapahtumista roolihahmojen suulla lyhyiden dialogien avulla. Samalla esitetään pantomiimina toiminta, johon puheenvuoro liittyy.</p> <p>TEHTÄVÄ: Mitä Liisa sanoo? <i>”Huomenta.”</i> <i>”Kahvia, ole hyvä!”</i> <i>”Kiitos!”</i> <i>”Koska lähdetään?”</i> <i>”Missä avaimet?”</i></p>

<p>Onnelliset hetket pysähtyneinä kuvina</p>	<p>Kuvaus: Osallistujat jaetaan neljän 3–4 hengen ryhmiin. Ryhmät suunnittelevat pysähtyneen kuvan kehoillaan päähenkilöiden arkisen elämän jostakin onnellisesta hetkestä.</p> <p>Kuvat katsotaan yksi kerrallaan. Ohjaaja tekee niistä yleisölle kysymyksiä: Mitä kuvassa tapahtuu? Keitä ihmiset ovat? Missä tämä tapahtuu? Mikä siinä on onnellista? Mistä näet, että hetki on onnellinen?</p> <p><i>Huomioitavaa: ohjaaja voi demonstroida omalla kehollaan tai avustajien avulla still-kuvan tekoa ja jotakin iloista hetkeä. Onnellinensanalle voidaan etsiä synonyymejä.</i></p>	<p>Tavoitteet: yhteistyö, yhteisöllinen oppiminen, mielikuvitus; arvojen pohtiminen; eläytyminen; teatterillisen esittämisen taidot; kiteyttäminen; visuaalisuus; kinesteettisyys.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Kysymyssanat ja kysymysrakenteet: <i>Mitä kuvassa tapahtuu?</i> <i>Keitä ihmiset ovat?</i> <i>Missä tämä tapahtuu?</i> <i>Mikä siinä on onnellista?</i> <i>Mistä näet, että hetki on onnellinen?</i> Still-kuvasta keskustelu vaatii jo edistyneempää kielitaitoa, mutta kielenopiskelun alkuvaiheessa ryhmän kanssa voi nimetä still-kuvasta onnellisia asioita: <i>kevät, ystävyys, yhdessä, rakkaus...</i></p>
<p>Kerronta (käänte)</p>	<p>Kuvaus: Ohjaaja kertoo: “Eräänä päivänä tapahtui jotain yllättävää. X sai kirjeen (viestin/tekstarin/puhelu/vieraan). X sai tietää, että... “. Ryhmä keksii itse käänteentarinan, joka nostaa esille teemaan liittyviä asioita tai valintatilanteita. Käänte voi olla yksinkertainenkin: X sai kutsun sairaalaan/työhaastatteluun tms.</p>	<p>Tavoitteet: Tarinan käänteent esittäminen; tarinan kuuntelu; puhutun ymmärtäminen; keskittyminen; jännitteen luominen (mitähän sitten tapahtuu?)</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Opiskellaan opiskelijoiden omaan arkeen ja itselle tärkeisiin tilanteisiin liittyvää sanastoa.</p> <p>Edistyneen ryhmän kanssa voidaan harjoitella yksinkertaisia dialogeja näytelmän keinoin: Mitä käänteentekevällä hetkellä sanotaan? Miten tilanteesta selvitään?</p>
<p>Ongelmakuvat / muutoksen kuvat/ kohtaukset</p>	<p>Kuvaus: Ryhmä jaetaan 4 hengen pienryhmiin esim. atomit ja molekyylit -leikillä. Pienryhmät saavat tehtäväkseen pohtia, mitä tarinassa tapahtuu seuraavaksi. Pohdinnan jälkeen ryhmät valmistelevat tilanteesta kehoillaan pysähtyneen kuvan (kuin valokuva). Kuvat katsotaan yksi kerrallaan, niin</p>	<p>Tavoitteet: ongelmien nimeäminen ja konkretisoiminen; ryhmätyö; kinesteettinen ilmaisu; visuaalisuus; erilaiset tulkinnat; dialogisuus; yhteistyö ja kompromissit; yhteisöllinen oppiminen; teatterillinen esittäminen ja katsominen</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Kysymyssanat ja kysymysrakenteet: <i>Mitä kuvassa tapahtuu?</i> <i>Keitä ihmiset ovat?</i> <i>Missä tämä tapahtuu?</i></p>

	<p>että yleisö ensin arvaa, mitä kuvissa tapahtuu. Ohjaaja kysyy kysymyksiä (fasilitoi): Mitä näet kuvassa? Keitä henkilöt ovat? Mitä kuvassa tapahtuu? Missä tämä voisi tapahtua? Kuvat voidaan herättää eloon, jolloin niissä voi puhua ja liikkua. Kohtauksen katsomisen jälkeen ryhmä voi itse kertoa omasta tulkinnastaan. Kuvien avulla saadaan erilaisia vaihtoehtoja siitä, mitä voi tapahtua.</p>	<p><i>Mikä siinä on onnellista?</i> <i>Mistä näet, että hetki on onnellinen?</i> Still-kuvasta keskustelu vaatii jo edistyneempää kielitaitoa. Tehtävän avulla päästään käsiksi oppijoille tärkeisiin tilanteisiin ja heille tärkeään sanastoon.</p>
<p>Kuuma tuoli</p>	<p>Kuvaus: Päähenkilön haastattelu. Kuumassa tuolissa osallistujat haastattelevat roolihenkilöä. Roolia voi esittää esimerkiksi opettaja tai joku vapaaehtoinen osallistuja. Roolihenkilöltä voidaan kysyä mitä tahansa ja tämä yrittää vastata parhaan mukaan. Rooliin eläytymistä auttaa, jos ennen sitä on tehty esim. roolikuva tai keskusteltu henkilöstä. Haastattelussa sanasto kertautuu ja siinä voi ilmetä uusia asioita. Eläytymistä helpottaa myös jokin roolimerkki (esim. hattu tai rooliasu). Kysymyksiä roolihenkilölle voi miettiä myös yhdessä ryhmänä tai pareittain. Alkeistason ryhmässä ryhmälle voi arpoa lapulla olevia kysymyksiä, jotka toistetaan sopivassa kohdassa. esim. <i>“Kuka sinä olet?”</i>, <i>“Missä sinä asut?”</i></p>	<p>Tavoitteet: Teeman syventyminen; tarinaan eläytyminen; empatia; tunneviestinnän tulkitseminen</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Harjoitellaan kysymysrakenteita, esim. kysymyssanoja (<i>mitä, missä, miksi, milloin, miten, kuinka</i>) ja -ko-kysymyksiä (<i>onko, voiko, tuleeko, pitääkö, osaako</i>). Tässä voisi olla niinkin, että roolihenkilö (=opettaja) kertoo vastauksen ENSIN, ja oppijoiden on keksittävä itse kysymys, mihin vuoro sopisi vastaukseksi.</p>
<p>Purku</p>		
<p>Kirjoitustehtävä: tarinan päättäminen</p>	<p>Kuvaus: Yksilötehtävänä osallistuja kirjoittaa lopun tarinaan. Vaihtoehtoiset loput jaetaan lukemalla. Kirjoitustehtävän voi antaa kotitehtäväksi.</p> <p>Huomioitavaa: vaihtoehtoiset loput voidaan tehdä myös</p>	<p>Tavoitteet: Sosiaalinen mielikuvitus; syy-seuraus-suhteiden tutkiminen; teemaan liittyvä ongelmatilanteiden pohdinta; ratkaisukeskeinen ajattelu; tunnereaktioiden pohdinta etäytetyn tarinan avulla.</p> <p>Kielelliset vaatimukset: Tehtävä voidaan toteuttaa edistyneen ryhmän kanssa, sillä se vaatii suomen kielen perusrakenteiden hallintaa (taivutus,</p>

	<i>näytelmänä tai yhdessä kertomalla esim. lause kerrallaan piirissä.</i>	lausetyypit) sekä melko sujuvaa kirjoitustaitoa. Tehtävässä rohkaistaan persoonalliseen kielen tuottamiseen.
Työtavan purku: kuvan valinta	Kuvaus: Lattialle levitetään iso määrä erilaisia kuvia (tai postikortteja tai esineitä). Osallistujat valitsevat kukin yhden, joka kertoo heidän kokemustaan siitä, mitä hän on oppinut, oivaltanut, ymmärtänyt tai jäänyt miettimään. Kokemukset jaetaan pienryhmissä.	Tavoitteet: pohdintaan virittäytyminen; symbolinen ajattelu; konkretisointi kuvan avulla; yksilölliset valinnat Kielelliset tavoitteet: Omista tunnelmista, mielialoista ja mielipiteistä kertominen. Jos ryhmäläisten kielitaito ei riitä sanalliseen tuottamiseen, kokemuksia voidaan kuvailla myös sanattoman viestinnän keinoin. Yleisiä fraaseja voidaan kerätä taululle, jos oppijat osaavat kirjoittaa ja lukea: <i>minä oivalsin tänään, että... minusta oli hienoa huomata, että... minä uskalsin... minä jäin miettimään, miksi...</i>
Koko työskentelyn purku: -kehäarviointi -kuvien valitseminen ja parikerronta	Kuvaus: Kehäarviointi. Osallistujat asettuvat tasaiseen kehään ja kehän keskelle asetetaan keskipisteeksi jokin esine tai teipataan rasti. Käännöstä tarvitsevat osallistujat asettuvat tulkkinsa/vertaiskääntäjänsä lähelle. Ohjaaja esittää opetukseen liittyviä väitteitä: <i>“Minulla oli tänään mukavaa”, “Osaan nyt esitellä itseni”</i> jne. Osallistujat osoittavat mielipiteensä prosentuaalisesti: Kehälle jääminen = täysin eri mieltä; Keskipisteen viereen asettuminen = täysin samaa mieltä tai asettuvat sille välille. Omaan paikkaansa voi liittää myös tunnetta kuvaavan asennon. Kustakin väitteestä voidaan käydä lyhyt keskustelu. Harjoitus kannattaa ensimmäisellä kerralla demonstroida selkeästi jollakin harjoitusväitteellä. Kehäarviointi sopii hyvin säännölliseen loppupalautteen keruuseen. Usein sen jälkeen osallistujat haluavat vielä keskustella yleisesti palautteesta. Kehäpalaute sopii kuitenkin loppukeskustelua paremmin	Tavoitteet, kehäarviointi: Ilmaista mielipide tai arvio kehollisesti; virittää ja rohkaista toiminnan avulla mielipiteen esittämiseen ja kuunteluun; nähdä miten mielipiteet jakautuvat ryhmässä Kielelliset tavoitteet: Tässä tehtävässä rohkaistaan kuullun ymmärtämiseen, tulkki kääntää vasta, jos oppija niin haluaa. Ohjaajan kannattaa toistaa väitteet moneen kertaan ja korostaa avainsanoja intonaatiolla tms. Oppijoita rohkaistaan ilmaisemaan oma mielipide. Tavoitteet, kuvien valinta: impulssin etsiminen omien ajatuksille kuvista; symbolinen ja visuaalinen ajattelu ja puhe; tunneviestintä Kielelliset tavoitteet: Omista tunnelmista, mielialoista, tunteista ja mielipiteistä kertominen. Jos ryhmäläisten kielitaito ei riitä sanalliseen tuottamiseen, kokemuksia voidaan kuvailla myös sanattoman viestinnän keinoin. Yleisiä fraaseja voidaan kerätä taululle, jos oppijat osaavat kirjoittaa ja lukea: <i>minä oivalsin tänään, että... minusta oli hienoa huomata, että... minä uskalsin... minä jäin miettimään, miksi...</i>

	<p>vähäisen kielitaidon omaaville opiskelijoille.</p> <p>Kuvien valitseminen. Lattialle levitetään suuri määrä lehdistä leikattuja kuvia. Osallistujat kiertelevät katsomassa kuvia tehtävällä: “Valitse kuva, joka kertoo siitä, mitä olet tänään oppinut, oivaltanut tai jäänyt pohtimaan”. Muodostetaan 4 hengen ryhmät (ajasta riippuen isommat tai pienemmät). Kokemukset jaetaan kuvan avulla. Mahdollisuuksien palautteen ydinkohdat dokumentoidaan hankkeen jatkoideointia varten.</p> <p><i>Huomioitavaa: Tehtävät voivat olla vaihtoehtoisia ja ne voidaan valita tarpeen/tunnelman/osallistujien kielitaidon tai käytettävissä olevan ajan mukaan. Jos käytetään molempia, kehäarvioinnilla on hyvä aloittaa, koska se ei vaadi puhumista: mielipiteen voi ilmaista myös kehollisesti valmiiden väitteiden pohjalta. Harjoitteena se on myös kollektiivisempi. Siten se toimii hyvänä virittävänä tehtävänä haastavampaan omien ajatusten yksilölliseen jakamiseen.</i></p>	
--	--	--

Välitehtävä ennen seuraavaa koulutusta:

Lue: “Piekkari, Jouni ja Räsänen, Juho: Pelisujuttajan opas ”http://kamu.metropolia.fi/wp-content/uploads/2014/11/Pelisujuttaja_web.pdf ja tutustu sivustolla <http://kamu.metropolia.fi/materiaalit> oleviin peleihin ja materiaaleihin. Jaa samasta työyhteisöstä olevan parin kanssa ideasi: Mitä itse haluaisit kokeilla? Nosta esille muutama kiinnostava materiaali ja kerro miksi haluaisit kokeilla sitä. Tee työyhteisössäsi opintopiiri, kokeile harjoitus kerrallaan. Jos ehdit, kirjoita kokeilusta lyhyt palaute suljettuun Facebook-ryhmään.

KOKO KROPPA PELITTÄÄ!

– Kehollisia ja pelillisiä menetelmiä maahanmuuttajien kielenoppimiseen ja kotoutumiseen

Ohjaajat: Jouni Piekkari ja Eveliina Korpela

Paja 1.

Aika: ma 5.9.2016

klo 12.30–16.00

Pajan kohderyhmä:

Ohjaajat, vertaisohjaajat, suunnittelijat (kouluttajakoulutus)

Menetelmien kohderyhmät:

Maahanmuuttajien kieli- ja toimintaryhmät; harjoitteet sopivat soveltaen hyvin eri kielitasoilla oleville.

Osa 1:

Lämmitykset ja tutustumiset; yksinkertaisia kehollisia harjoituksia

Peukunnappaukset...

Kuvaus: Hauska lämmittelyleikki, joka tuottaa naurua ja jossa opitaan yksinkertaisten ohjeiden seuraamista. Osallistujat asettuvat piiriin seisomaan tai istumaan lähelle toisiaan. Ohjaaja antaa seuraavat ohjeet vaihe kerrallaan rauhallisesti. Samalla ohjaaja näyttää tehtävät kehollisesti ja tarkistaa, että kaikki pysyvät mukana. Täysin kielitaidottomissa ryhmissä harjoitteen voi tehdä jopa täysin non-verbaalisti, mutta siihen voidaan liittää yksinkertaista

Tavoitteet: piiriin tuleminen: katsekontakti koko ryhmään; liikkuminen, reaktiot, nauru, yksinkertaisen tehtävänannon seuraaminen liikkeen avulla, koordinaatioharjoitus, keskittyminen, harjoitteen purkaminen: mitä harjoitteessa opitaan; opitun ja koetun sanallistaminen.

Kielenopetuksen tavoite: Kuunnella ja seurata ohjeita, tunnistaa puheenvirrasta käskymuotoja.

Ryhmän lähtötason mukaan opetettavaa kielenainesta voi syventää myös käymällä läpi käskymuotoja:

Käskymuoto, yksikön toisen persoonan imperatiivi (muodostetaan yksikön 1. persoonan verbimuodosta): *Pane, nosta, yritä, vedä, laita...*

HUOM. Mitä vähemmän osallistujat puhuvat suomea, sitä vähemmän ohjaajan kannattaa käyttää kielellisiä elementtejä.

	<p>sanastoa. <i>“Tämä on käsi. Vasen käsi. Nosta nyt vasen käsi ylös!”</i>. <i>“Pane vasen käsi vasemmalla puolella olen eteen. Kämmen (näytä mikä on kämmen) ylös”</i>. <i>“Nosta oikea peukalo ylös! Aseta peukalo oikealla puolella olevan kämmenelle. Peukalon pää koskettaa kämmentä. Nyt lasken 1-2-3-NYT! Kun sinä kuulet nyt-sanan yritä napata naapurin peukalo kiinni. Samalla hetkellä yritä vetää oma peukalosi pois.”</i> Leikki voidaan toistaa vaihtamalla kädet toisinpäin: <i>“Nosta nyt oikea käsi ylös...”</i>. Ihmisiä yleensä naurattaa. Voit sanoa siitä, kuinka nauru ja keskittyminen on tärkeää oppimisessa. Kuuntele myös ryhmän omia kommentteja.</p>	<p>Jos ryhmä ei puhu yhtään suomea, voi kielellinen aines koostua pelkästään asioiden nimeämisestä: Samalla, kun vetäjä nostaa peukun ylös, hän sanoo ”<i>peukku</i>”. Leikin jälkeen osallistujat osaavat laskea kolmeen ja nimetä peukun.</p>
<p>Tutustumisharjoitus 1: Odotukset kuvista</p>	<p>Kuvaus: Levitetään lattialle iso määrä lehdistä leikattuja kuvia; mielellään symbolisia. Osallistujat kävelevät tilassa kuvia katsoen ja valitsevat yhden kuvan, joka kertoo siitä, millaisia menetelmiä ja mihin tarpeeseen he haluaisivat saada vinkkejä näissä pajakoulutuksissa. Osallistujat hakeutuvat 3 hengen ryhmiin ja kertovat. Sen jälkeen ohjaaja listaa taululle avainsanoja keskustelusta: <i>“Millaisia odotuksia ja tarpeita kuultit?”</i></p> <p>Näihin odotuksiin palataan molempien koulutusiltapäivien lopussa.</p> <p>Tarvikkeet: Lehdistä leikattuja kuvia.</p>	<p>Tavoitteet: Selvittää osallistujien odotuksia; kuvien käyttö symboleina ja keskustelun avaajina; tuottaa ideoita menetelmien kehittämiseen</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Tämän harjoituksen toteuttaminen vaatii kielenoppijalta jo hyvää lähtötasoa. Kielellinen opiskeltava elementti voisi olla konditionaali ja sen avulla omista toiveista ja tarpeista kertominen: <i>Minä haluaisin, että oppisin... Minä toivoisin, että saisin...</i> Näitä rakenteita kerätään taululle, jos osallistujat osaavat lukea ja kirjoittaa.</p>
<p>Tutustumisharjoitus 2:</p>	<p>Kuvaus: Ateneumin taidepakka. Levitetään kuvat taideteoksista lattialle. Jokainen valitsee kuvista sellaisen, johon haluaisi mennä sisään. Mitä tunteita kuva sinussa herättää? Mitä</p>	<p>Tavoitteet: Tutustua toisiin, harjoitella kuvien käyttöä toiminnan lähtökohtana ja keskustelun avaajana.</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Tämä tehtävä on kielellisesti haastava. Jos tehtävä on ryhmälle liian vaikea, voi tehtävää helpottaa niin, että</p>

	<p>tekisit kuvassa, mitä sanoisit kuvassa oleville ihmisille? Mitä sitten tapahtuisi? Puretaan auki pienissä (3 hlöä) ryhmissä.</p>	<p>harjoitellaan vain tunteiden ja tunnelmien nimeämistä. <i>Tässä kuvassa on surullinen/iloinen/valoisa/murheellinen/jännittävä/innostava/synkkä/hauska tunnelma.</i> Voidaan opetella myös tunnekausatiiveja: <i>Tämä kuva... ihastuttaa/vihastuttaa/suututtaa/ärsyttää/naurattaa/ilahduttaa minua.</i></p>
Kosketa...	<p>Kuvaus: “Niin nopeasti kuin suinkin, kosketa jotakin mikä on ...mustaa... punaista...pehmeää... puuta... hauskaa...millä voi istua...jne... Osallistujat liikkuvat tarvittaessa paikoiltaan koskettaakseen mainittua asiaa.</p>	<p>Tavoitteet: toimiminen spontaanisti ilman turhaa itsekritiikkiä, psykologisten estojen purkaminen, fyysinen liikkuminen tilassa, tilan havainnointi, sanan ja kosketuksen yhdistäminen, hauskuus Soveltuvuus: eri tyyppiset ryhmät, myös kielitaidottomat.</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Harjoitellaan adjektiiveja, millainen: värejä (<i>musta, punainen</i>), muotoja (<i>pyöreä, kulmikas, neliö</i>), materiaaleja (<i>puinen, kivinen, muovinen</i> TAI rakenne tehty puusta/kivestä/muovista), ominaisuuksia (<i>pehmeä, kova, piikkinen, sileä, karkea, karvainen</i>).</p>
Atomit ja molekyyli	<p>Tällä harjoituksella voi jakautua nopeasti pienryhmiin, mutta sitä voi käyttää myös numeroiden ja nimien opeteluun. Osallistujat liikkuvat tilassa sikin sokin. Kun ohjaaja huutaa jonkin numeron, osallistujat kaappaavat itselleen ryhmän, jossa on niin monta osallistujaa. Välissä ryhmät hajoavat ohjaajan käskystä.</p> <p>Huomioitavaa: Tämä harjoitus on hyvä demonstroida ennen aloittamista. Haluttaessa molekyyleissä voi opetella myös osallistujien nimet. Kun harjoitus toistetaan riittävän monta kertaa, nimet kertautuvat eri yhdistelmissä. Toimintaan voi lisätä myös nimen ja verbin preesensissä: “Mitä minusta on mukava tehdä?” Esim. Keijo hiihtää; Liisa lukee jne. (Tarvitaanko tätä?)</p>	<p>Tavoitteet: satunnaisten ryhmien muodostaminen spontaanisti; tehtävänannon kuuntelu, keskittyminen; Virittävä ei-kilpailullinen kilpailu, fyysinen liikkuminen, tutustuminen.</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Tämän harjoituksen kielellisenä tavoitteena on oppia numerot. Numeroista myös puhekieliset versiot: <i>yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsemän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen (yks, kaks, kolme, neljä, viis, kuus, seittemän, kaheksan, yheksän, kymmenen, yykaakooneeviikuuseikasiysikymppi)</i> -> Voi myös muistutella siitä suomen kielen kummallisudesta, että lukusanan jälkeen tulee aina YKSIKÖN PARTITIIVI, <i>viisi kättä, kuusi jalkaa, neljä päätä</i>.</p>
Esineen 100 käyttötarkoitus ta (pienryhmissä)	<p>Kuvaus: Valitaan jokin neutraali ja moneen taipuva “epäesine” esimerkiksi huivi tai teknisen vempaimen osa. Ohjaaja sanoo ja näyttää:</p>	<p>Tavoitteet: Kehollisen ilmaisun rohkaisu; sanojen liittäminen toimintaan; hauskuus; keksiminen ja mielikuvitus.</p>

	<p>“<i>tämä on aivan selvästi kesäkatos sateen varalle</i>”. Hän antaa huivin piirissä seuraavalle. Seuraava sanoo ja näyttää: “<i>Tämä on aivan selvästi kirja</i>” ja alkaa lukea sitä lattialla taiteltuna. Esineelle keksitään siis aina uusia käyttötarkoituksia. Jokaista ideaa kannustetaan ohjaajan johdolla esim. aplodein. Esine voi kiertää monia kierroksia. Esineiksi sopivat esimerkiksi laatikko tai mikä tahansa tilasta löytyvä outo vempain tai roju. Mitä oudompi, sen parempi. Ryhmät voivat etsiä itse nämä esineet.</p> <p>Harjoituksen voi tehdä useissa ryhmissä yhtäaikaisesti. Sopiva ryhmäkoko on 4-5, harjoituskierron voidaan tehdä myös isossa piirissä. Matalana kielitaidon ryhmissä osallistujat voivat vain näyttää esineen käyttötarkoituksen. Ohjaaja tai muut sanovat sanan suomeksi ja sanaa toistetaan useita kertoja.</p> <p>Tarvikkeet: 3-4 epäesinettä (esim. huivi, vitkutin)</p>	<p>Kielenopetuksen tavoite: Tätä tehtävää voi rajata niin, että kysytään: Mitä tällä voi tehdä? Minä tätä voi käyttää? Sen jälkeen opiskellaan verbejä ja rektioita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tällä voi <i>kokata/kirjoittaa/istua/hyppiä/</i> • Tätä voi <i>syödä/maistaa/heittää/pompotella/</i> • Opiskellaan rakenne <i>Tätä voi käyttää + essiivi:</i> <i>katoksena/suojana/kulkuvälineenä/tuolina/kassina/vaatteena/koristeena...</i>
<p>Jos sinä...</p>	<p>Kuvaus: Tämä on edellistä haastavampi kehollisen tarinankerronnan harjoitus. Osallistujat jaetaan kolmen hengen ryhmiin (esim. atomit ja molekyylit -leikillä ks. yllä). Ryhmissä päätetään numerojärjestys: 1, 2, 3. Ykkönen aloittaa tekemällä ja sanomalla: “Minä olen puu” (ja tekee puun pysähtyneenä patsaana). Kakkonen katsoo ja sanoo: “<i>Jos sinä olet puu, niin minä olen oksa siinä puussa</i>” (tekee puuhun oksan kehollaan). Kolmonen katsoo ja sanoo: “<i>Jos sinä olet puu ja sinä oksa siinä puussa, minä olen lintu siinä oksalla</i>”.</p>	<p>Tavoitteet: Kehollisen ilmaisun rohkaisu; ryhmän impulssien kuuntelu; ryhmätyö; sanojen ja kerronnan yhdistäminen kehollistettuihin kuviin; hauskuus; mielikuvitus.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Harjoitellaan <i>on</i>-lausetta (eli kopulalausetta): jokin on jotakin/jossakin: <i>Minä olen...</i> <i>sinä olet...</i> Opiskellaan myös virkerakenne <i>jos X niin Y</i>.</p>

	<p>Ykkönen tulee ulos kuvasta ja jatkaa tarinaa: “<i>jos sinä olet oksa siinä puussa ja sinä lintu siinä oksalla, niin minä olen mato sen linnun suussa</i>”, kakkonen jatkaa jne. Harjoitus jatkuu niin kauan kunnes näyttää, että ryhmiltä loppuvat ideat (sitä ei yleensä tapahdu). Kaikki ryhmät työskentelevät harjoituksessa yhtäaikaaisesti, mikä vähentää osallistujien jännitystä.</p> <p>Alkeistason oppijoille tässä harjoituksessa vaikeinta on sanoa koko lause, mutta sen voi korvata vain tekemällä ja sanomalla asian, esim. oksa, lintu.</p> <p>Aloituspulssi voi olla mikä tahansa, esim. talo, kivi, tie. Ryhmille voi myös arpoa valmiit impulssisanat hatusta arvottavista lapuista.</p>	
<p>Tähän käteen haluan...</p>	<p>Kuvaus: Tämä tutustumisharjoitus yhdistää nopeasti samasta asiasta kiinnostuneita ihmisiä. Samalla opitaan osallistujien nimet. Osallistujat asettuvat riviin ja ohjaajaa heitä vastapäätä. Ohjaaja aloittaa: “Minun nimeni on... ja tähän käteen haluan henkilön, joka pitää... (esim. uimisesta)” ja toiseen käteeni haluan henkilön, joka pitää... (esim. suklaasta)”. Samalla kaikki suklaasta pitävät ryntäävät ohjaajan luo ja yrittävät napata käden kiinni. Ensiksi ehtinyt saa jäädä pitämään kädestä. Sama toistetaan vuoron perään kummallakin puolella, kunnes kaikki ovat piirissä.</p> <p>Viimeisenä piiri yhdistetään, kun kaksi viimeistä keksivät jotain, mistä toinen pitää. Jos koskettaminen on kulttuurinen kysymys ryhmässä, leikin voi tehdä myös juoksemalla kysyjän viereen.</p>	<p>Tavoitteet: Tutustuminen toisten kiinnostuksen aiheisiin; harrastustoverien tunnistaminen; piirin muodostaminen; helppo fyysinen kontakti.</p> <p>Huomioita: Voidaan tehdä myös ilman kosketusta.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Harjoitellaan rakenne <i>pitää + jostakin</i> Voi pitää esineistä (<i>vaatteista, autoista</i>), tekemisestä (<i>-minen-muotoiset verbit: laulamisesta, juoksemisesta, nauramisesta</i>) tai henkilöistä (<i>äidistä, Mohammedista</i>).</p>

<p>Mieltymysmittari (eri versiot)</p>	<p>Kuvaus: ks. erillinen kuvaus http://kamu.metropolia.fi/materiaalit/</p> <p>Mieltymysmittari on verkosta ladattava yksinkertainen peli ja oppimismateriaali, jota voidaan hyödyntää tutustumisessa, ammatillisessa valmennuksessa ja omien vahvuuksien ja oppimisen kiinnostusten tutkimisessa ja jakamisessa. Peliä kehitettäessä on kiinnitetty nimenomaan huomioita vähäistä kielitaitoa omaavien maahanmuuttajien ja oppimishaasteisten osallistujien osallistumiseen. Lisäksi peliä kehitettäessä on otettu huomioon kulttuuri- ja sukupuolikysymyksiä.</p>	<p>Tavoitteet: Tutustuminen toisten osaamiseen ja osaamistarpeisiin; mallintaa voimaannuttavaa kielenopetusta; vertaisoppiminen; osaamiskartoitukset</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Ryhmän tason mukaan tähän voi nostaa erilaisia kielellisiä tavoitteita.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alkeistasolla opitaan uutta sanastoa: opitaan nimeämään verbejä, taitoja, harrastuksia. 2. Edistyneemmällä tasolla opitaan kertomaan toiveista, haaveista ja mieltymyksistä (esim. konditionaali, omien ajatusten ilmaisu): <i>Haluaisin oppia... Haluaisin työskennellä... Haaveenani olisi tulla (+ joksikin)...</i>
---------------------------------------	--	--

Osa 2:

Draama, kielenoppiminen ja kotoutuminen.

Lyhyt draamaprosessi (kuvaus alla harjoitekokonaisuudesta/draamapajasta)

<p>Draamasopimus</p>		<p>Tavoitteet: sopia yhdessä työskentelyn tavoitteista ja työtavoista</p>
<p>Aiheen valitseminen: mistä aiheesta draama tehdään?</p>	<p>Kuvaus: Lattialle levitetään kuvia eri aiheista (koti, työ, koulu, matkat, toimistot, lääkäri, kaupassa käynti). Käytetään esim kotoutumiskortteja (ks...). Jokainen saa 3 papua/nappia tms. Pavuilla äänestetään kuvista niin, että jokainen voi laittaa pavut 1 - 3 itselleen tärkeää aihetta kuvaavan kuvan päälle. Aihe voidaan myös sopia keskustelemalla edellisellä tapaamiskerralla.</p>	<p>Tavoitteet: Ryhmän itseohjautuvuudesta riippuen ohjaaja tai ryhmä voi valita aiheen. Aihe voidaan nostaa esille myös keskustelemalla etukäteen, ryhmän keskusteluja havainnoimalla tai se voi liittyä kielenopetuksessa esille tuleviin aiheisiin.</p>
<p>Roolihenkilöiden piirtäminen</p>	<p>Kuvaus: Piirretään kuva roolihahmosta. Apuna voi käyttää kirjan piirroksia. Ympäriille kirjoitetaan asioita, joita henkilöstä tiedetään. Esim. perhe, asuinpaikka, ikä,</p>	<p>Tavoitteet: eläytyminen kuvitteelliseen hahmoon; yhteistoiminnallinen oppiminen; sosiaalinen mielikuvitus; visuaalisuus; sanaston liittäminen kuviin; sosiaaliset suhteet; jaetun ymmärryksen luominen; havainnollistaminen.</p>

	<p>harrastukset. Jos kirjassa ei ole kerrottu kaikkea, voidaan kuvitella lisää. Ohjaaja tai avustaja voi tehdä piirroksen ryhmän ohjeiden mukaan, tai piirroksen voi toteuttaa pienryhmissä eri hahmoista.</p>	<p>Kielenopetuksen tavoitteet: Opiskellaan sanastoa, kuvailevia sanoja, ammattisanoja, harrastuksiin liittyvää sanastoa, arjen ympäristöön liittyvää sanastoa. Edistyneemmän ryhmän kanssa voidaan harjoitella myös neuvottelua, kun keskustelussa tulee esiin kilpailevia ehdotuksia. <i>Mitä mieltä muut ovat tästä? Kumpi on parempi? Miksi? Kuka kannattaa X:ää?</i></p>
<p>Tapahtumaympäristön piirtäminen (ohjaaja piirtää osallistujien ehdotuksista)</p>	<p>Kuvaus: Roolihenkilön kodin huoneista voidaan tehdä pienryhmissä piirrokset. Piirrokseen liitetään sanastoa kuvien viereen yhdessä ohjaajan opastuksella. Piirros voidaan tehdä myös kylästä, kaupungista tai muusta tärkeästä paikasta, esimerkiksi työhuoneesta. Mitä esineitä siellä on? Onko se siisti? Mitä henkilöllä on piilossa?</p> <p>Huomioitavaa: <i>Ohjaajan ei tarvitse osata piirtää, pelkkä viitteellinen piirustus riittää, kun kuvaan liitetään sanastoa. Piirtäminen kuitenkin havainnollistaa ja kiinnittää osallistujien huomion. Huono piirtäminen voi jopa tuoda huumoria ja joku piirustustaitoisempi ryhmästä voidaan nostaa avustajaksi.</i></p>	<p>Tavoitteet: eläytyminen kuvitteelliseen hahmoon; spatiaalinen (tilallinen) ajattelu, konkretisointi ja liittäminen omaan kokemukseen; yhteistoiminnallinen oppiminen; sosiaalinen mielikuvitus; visuaalisuus; sanaston liittäminen kuviin; sosiaaliset suhteet; jaetun ymmärryksen luominen; havainnollistaminen.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Opiskellaan ympäristöön liittyvää sanastoa, kotiin liittyvää sanastoa, arkisiin asioihin liittyvää sanastoa. Edistyneen ryhmän kanssa voidaan harjoitella myös neuvottelua, kun keskustelussa tulee esiin kilpailevia ehdotuksia.</p>
<p>Roolihenkilön päivän kuvitteleminen piirissä</p>	<p>Kuvaus: Osallistujat kertovat tarinaa päivästä piirissä. Ensimmäinen aloittaa aamusta näyttämällä ja kertomalla: <i>“Liisa herää sängyssään”</i>. Kaikki toistavat liikkeen ja kerronnan yhtäaikaaisesti. Seuraava jatkaa: <i>“Sitten Liisa menee keittämään kahvia”</i>.</p>	<p>Tavoitteet: eläytyminen, yhteistoiminnallisuus; kehollistaminen; puhutun liittäminen keholliseen toimintaan; toiston kautta sanaston muistaminen</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Oppijoille relevantin arkisanaston oppiminen (tutut esineet, tutut verbit), kerronnan rakenteet (<i>ensin, sitten, lopuksi, sen jälkeen...</i>).</p> <p>Kerronta voi olla haastavaa, jos kielitaitoa on vähän. Kielen opiskelun alussa ryhmän kanssa voi kertoa päivän tapahtumista roolihahmojen suulla lyhyiden dialogien avulla. Samalla esitetään pantomiimina toiminta, johon puheenvuoro liittyy.</p> <p>TEHTÄVÄ: Mitä Liisa sanoo? <i>”Huomenta.”</i> <i>”Kahvia, ole hyvä!”</i> <i>”Kiitos!”</i> <i>”Koska lähdetään?”</i> <i>”Missä avaimet?”</i></p>

<p>Onnelliset hetket pysähtyneinä kuvina</p>	<p>Kuvaus: Osallistujat jaetaan neljän 3–4 hengen ryhmiin. Ryhmät suunnittelevat pysähtyneen kuvan kehoillaan päähenkilöiden arkisen elämän jostakin onnellisesta hetkestä.</p> <p>Kuvat katsotaan yksi kerrallaan. Ohjaaja tekee niistä yleisölle kysymyksiä: Mitä kuvassa tapahtuu? Keitä ihmiset ovat? Missä tämä tapahtuu? Mikä siinä on onnellista? Mistä näet, että hetki on onnellinen?</p> <p><i>Huomioitavaa: ohjaaja voi demonstroida omalla kehollaan tai avustajien avulla still-kuvan tekoa ja jotakin iloista hetkeä. Onnellinensanalle voidaan etsiä synonyymejä.</i></p>	<p>Tavoitteet: yhteistyö, yhteisöllinen oppiminen, mielikuvitus; arvojen pohtiminen; eläytyminen; teatterillisen esittämisen taidot; kiteyttäminen; visuaalisuus; kinesteettisyys.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Kysymyssanat ja kysymysrakenteet: <i>Mitä kuvassa tapahtuu?</i> <i>Keitä ihmiset ovat?</i> <i>Missä tämä tapahtuu?</i> <i>Mikä siinä on onnellista?</i> <i>Mistä näet, että hetki on onnellinen?</i> Still-kuvasta keskustelu vaatii jo edistyneempää kielitaitoa, mutta kielenopiskelun alkuvaiheessa ryhmän kanssa voi nimetä still-kuvasta onnellisia asioita: <i>kevät, ystävyys, yhdessä, rakkaus...</i></p>
<p>Kerronta (käänte)</p>	<p>Kuvaus: Ohjaaja kertoo: “Eräänä päivänä tapahtui jotain yllättävää. X sai kirjeen (viestin/tekstarin/puhelu/vieraan). X sai tietää, että... “. Ryhmä keksii itse käänteentarinan, joka nostaa esille teemaan liittyviä asioita tai valintatilanteita. Käänte voi olla yksinkertainenkin: X sai kutsun sairaalaan/työhaastatteluun tms.</p>	<p>Tavoitteet: Tarinan käänteent esittäminen; tarinan kuuntelu; puhutun ymmärtäminen; keskittyminen; jännitteen luominen (mitähän sitten tapahtuu?)</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Opiskellaan opiskelijoiden omaan arkeen ja itselle tärkeisiin tilanteisiin liittyvää sanastoa.</p> <p>Edistyneen ryhmän kanssa voidaan harjoitella yksinkertaisia dialogeja näytelmän keinoin: Mitä käänteentekevällä hetkellä sanotaan? Miten tilanteesta selvitään?</p>
<p>Ongelmakuvat / muutoksen kuvat/ kohtaukset</p>	<p>Kuvaus: Ryhmä jaetaan 4 hengen pienryhmiin esim. atomit ja molekyylit -leikillä. Pienryhmät saavat tehtäväkseen pohtia, mitä tarinassa tapahtuu seuraavaksi. Pohdinnan jälkeen ryhmät valmistelevat tilanteesta kehoillaan pysähtyneen kuvan (kuin valokuva). Kuvat katsotaan yksi kerrallaan, niin</p>	<p>Tavoitteet: ongelmien nimeäminen ja konkretisoiminen; ryhmätyö; kinesteettinen ilmaisu; visuaalisuus; erilaiset tulkinnat; dialogisuus; yhteistyö ja kompromissit; yhteisöllinen oppiminen; teatterillinen esittäminen ja katsominen</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Kysymyssanat ja kysymysrakenteet: <i>Mitä kuvassa tapahtuu?</i> <i>Keitä ihmiset ovat?</i> <i>Missä tämä tapahtuu?</i></p>

	<p>että yleisö ensin arvaa, mitä kuvissa tapahtuu. Ohjaaja kysyy kysymyksiä (fasilitoi): Mitä näet kuvassa? Keitä henkilöt ovat? Mitä kuvassa tapahtuu? Missä tämä voisi tapahtua? Kuvat voidaan herättää eloon, jolloin niissä voi puhua ja liikkua. Kohtauksen katsomisen jälkeen ryhmä voi itse kertoa omasta tulkinnastaan. Kuvien avulla saadaan erilaisia vaihtoehtoja siitä, mitä voi tapahtua.</p>	<p><i>Mikä siinä on onnellista?</i> <i>Mistä näet, että hetki on onnellinen?</i> Still-kuvasta keskustelu vaatii jo edistyneempää kielitaitoa. Tehtävän avulla päästään käsiksi oppijoille tärkeisiin tilanteisiin ja heille tärkeään sanastoon.</p>
<p>Kuuma tuoli</p>	<p>Kuvaus: Päähenkilön haastattelu. Kuumassa tuolissa osallistujat haastattelevat roolihenkilöä. Roolia voi esittää esimerkiksi opettaja tai joku vapaaehtoinen osallistuja. Roolihenkilöltä voidaan kysyä mitä tahansa ja tämä yrittää vastata parhaan mukaan. Rooliin eläytymistä auttaa, jos ennen sitä on tehty esim. roolikuva tai keskusteltu henkilöstä. Haastattelussa sanasto kertautuu ja siinä voi ilmetä uusia asioita. Eläytymistä helpottaa myös jokin roolimerkki (esim. hattu tai rooliasu). Kysymyksiä roolihenkilölle voi miettiä myös yhdessä ryhmänä tai pareittain. Alkeistason ryhmässä ryhmälle voi arpoa lapulla olevia kysymyksiä, jotka toistetaan sopivassa kohdassa. esim. <i>“Kuka sinä olet?”</i>, <i>“Missä sinä asut?”</i></p>	<p>Tavoitteet: Teeman syventyminen; tarinaan eläytyminen; empatia; tunneviestinnän tulkitseminen</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Harjoitellaan kysymysrakenteita, esim. kysymyssanoja (<i>mitä, missä, miksi, milloin, miten, kuinka</i>) ja -ko-kysymyksiä (<i>onko, voiko, tuleeko, pitääkö, osaako</i>). Tässä voisi olla niinkin, että roolihenkilö (=opettaja) kertoo vastauksen ENSIN, ja oppijoiden on keksittävä itse kysymys, mihin vuoro sopisi vastaukseksi.</p>
<p>Purku</p>		
<p>Kirjoitustehtävä: tarinan päättäminen</p>	<p>Kuvaus: Yksilötehtävänä osallistuja kirjoittaa lopun tarinaan. Vaihtoehtoiset loput jaetaan lukemalla. Kirjoitustehtävän voi antaa kotitehtäväksi.</p> <p>Huomioitavaa: vaihtoehtoiset loput voidaan tehdä myös</p>	<p>Tavoitteet: Sosiaalinen mielikuvitus; syy-seuraus-suhteiden tutkiminen; teemaan liittyvä ongelmatilanteiden pohdinta; ratkaisukeskeinen ajattelu; tunnereaktioiden pohdinta etäytetyn tarinan avulla.</p> <p>Kielelliset vaatimukset: Tehtävä voidaan toteuttaa edistyneen ryhmän kanssa, sillä se vaatii suomen kielen perusrakenteiden hallintaa (taivutus,</p>

	<i>näytelmänä tai yhdessä kertomalla esim. lause kerrallaan piirissä.</i>	lausetyypit) sekä melko sujuvaa kirjoitustaitoa. Tehtävässä rohkaistaan persoonalliseen kielen tuottamiseen.
Työtavan purku: kuvan valinta	Kuvaus: Lattialle levitetään iso määrä erilaisia kuvia (tai postikortteja tai esineitä). Osallistujat valitsevat kukin yhden, joka kertoo heidän kokemustaan siitä, mitä hän on oppinut, oivaltanut, ymmärtänyt tai jäänyt miettimään. Kokemukset jaetaan pienryhmissä.	Tavoitteet: pohdintaan virittäytyminen; symbolinen ajattelu; konkretisointi kuvan avulla; yksilölliset valinnat Kielelliset tavoitteet: Omista tunnelmista, mielialoista ja mielipiteistä kertominen. Jos ryhmäläisten kielitaito ei riitä sanalliseen tuottamiseen, kokemuksia voidaan kuvailla myös sanattoman viestinnän keinoin. Yleisiä fraaseja voidaan kerätä taululle, jos oppijat osaavat kirjoittaa ja lukea: <i>minä oivalsin tänään, että... minusta oli hienoa huomata, että... minä uskalsin... minä jäin miettimään, miksi...</i>
Koko työskentelyn purku: -kehäarviointi -kuvien valitseminen ja parikerronta	Kuvaus: Kehäarviointi. Osallistujat asettuvat tasaiseen kehään ja kehän keskelle asetetaan keskipisteeksi jokin esine tai teipataan rasti. Käännöstä tarvitsevat osallistujat asettuvat tulkkinsa/vertaiskääntäjänsä lähelle. Ohjaaja esittää opetukseen liittyviä väitteitä: <i>“Minulla oli tänään mukavaa”, “Osaan nyt esitellä itseni”</i> jne. Osallistujat osoittavat mielipiteensä prosentuaalisesti: Kehälle jääminen = täysin eri mieltä; Keskipisteen viereen asettuminen = täysin samaa mieltä tai asettuvat sille välille. Omaan paikkaansa voi liittää myös tunnetta kuvaavan asennon. Kustakin väitteestä voidaan käydä lyhyt keskustelu. Harjoitus kannattaa ensimmäisellä kerralla demonstroida selkeästi jollakin harjoitusväitteellä. Kehäarviointi sopii hyvin säännölliseen loppupalautteen keruuseen. Usein sen jälkeen osallistujat haluavat vielä keskustella yleisesti palautteesta. Kehäpalaute sopii kuitenkin loppukeskustelua paremmin	Tavoitteet, kehäarviointi: Ilmaista mielipide tai arvio kehollisesti; virittää ja rohkaista toiminnan avulla mielipiteen esittämiseen ja kuunteluun; nähdä miten mielipiteet jakautuvat ryhmässä Kielelliset tavoitteet: Tässä tehtävässä rohkaistaan kuullun ymmärtämiseen, tulkki kääntää vasta, jos oppija niin haluaa. Ohjaajan kannattaa toistaa väitteet moneen kertaan ja korostaa avainsanoja intonaatiolla tms. Oppijoita rohkaistaan ilmaisemaan oma mielipide. Tavoitteet, kuvien valinta: impulssin etsiminen omien ajatuksille kuvista; symbolinen ja visuaalinen ajattelu ja puhe; tunneviestintä Kielelliset tavoitteet: Omista tunnelmista, mielialoista, tunteista ja mielipiteistä kertominen. Jos ryhmäläisten kielitaito ei riitä sanalliseen tuottamiseen, kokemuksia voidaan kuvailla myös sanattoman viestinnän keinoin. Yleisiä fraaseja voidaan kerätä taululle, jos oppijat osaavat kirjoittaa ja lukea: <i>minä oivalsin tänään, että... minusta oli hienoa huomata, että... minä uskalsin... minä jäin miettimään, miksi...</i>

	<p>vähäisen kielitaidon omaaville opiskelijoille.</p> <p>Kuvien valitseminen. Lattialle levitetään suuri määrä lehdistä leikattuja kuvia. Osallistujat kiertelevät katsomassa kuvia tehtävällä: “Valitse kuva, joka kertoo siitä, mitä olet tänään oppinut, oivaltanut tai jäänyt pohtimaan”. Muodostetaan 4 hengen ryhmät (ajasta riippuen isommat tai pienemmät). Kokemukset jaetaan kuvan avulla. Mahdollisuuksien palautteen ydinkohdat dokumentoidaan hankkeen jatkoideointia varten.</p> <p><i>Huomioitavaa: Tehtävät voivat olla vaihtoehtoisia ja ne voidaan valita tarpeen/tunnelman/osallistujien kielitaidon tai käytettävissä olevan ajan mukaan. Jos käytetään molempia, kehäarvioinnilla on hyvä aloittaa, koska se ei vaadi puhumista: mielipiteen voi ilmaista myös kehollisesti valmiiden väitteiden pohjalta. Harjoitteena se on myös kollektiivisempi. Siten se toimii hyvänä virittävänä tehtävänä haastavampaan omien ajatusten yksilölliseen jakamiseen.</i></p>	
--	--	--

Välitehtävä ennen seuraavaa koulutusta:

Lue: “Piekkari, Jouni ja Räsänen, Juho: Pelisujuttajan opas ”http://kamu.metropolia.fi/wp-content/uploads/2014/11/Pelisujuttaja_web.pdf ja tutustu sivustolla <http://kamu.metropolia.fi/materiaalit> oleviin peleihin ja materiaaleihin. Jaa samasta työyhteisöstä olevan parin kanssa ideasi: Mitä itse haluaisit kokeilla? Nosta esille muutama kiinnostava materiaali ja kerro miksi haluaisit kokeilla sitä. Tee työyhteisössäsi opintopiiri, kokeile harjoitus kerrallaan. Jos ehdit, kirjoita kokeilusta lyhyt palaute suljettuun Facebook-ryhmään.

KOKO KROPPA PELITTÄÄ!

– Kehollisia ja pelillisiä menetelmiä maahanmuuttajien kielenoppimiseen ja kotoutumiseen

Ohjaajat: Jouni Piekkari ja Eveliina Korpela

Paja 1.

Aika: ma 5.9.2016

klo 12.30–16.00

Pajan kohderyhmä:

Ohjaajat, vertaisohjaajat, suunnittelijat (kouluttajakoulutus)

Menetelmien kohderyhmät:

Maahanmuuttajien kieli- ja toimintaryhmät; harjoitteet sopivat soveltaen hyvin eri kielitasoilla oleville.

Osa 1:

Lämmitykset ja tutustumiset; yksinkertaisia kehollisia harjoituksia

Peukunnappaukset...

Kuvaus: Hauska lämmittelyleikki, joka tuottaa naurua ja jossa opitaan yksinkertaisten ohjeiden seuraamista. Osallistujat asettuvat piiriin seisomaan tai istumaan lähelle toisiaan. Ohjaaja antaa seuraavat ohjeet vaihe kerrallaan rauhallisesti. Samalla ohjaaja näyttää tehtävät kehollisesti ja tarkistaa, että kaikki pysyvät mukana. Täysin kielitaidottomissa ryhmissä harjoitteen voi tehdä jopa täysin non-verbaalisti, mutta siihen voidaan liittää yksinkertaista

Tavoitteet: piiriin tuleminen: katsekontakti koko ryhmään; liikkuminen, reaktiot, nauru, yksinkertaisen tehtävänannon seuraaminen liikkeen avulla, koordinaatioharjoitus, keskittyminen, harjoitteen purkaminen: mitä harjoitteessa opitaan; opitun ja koetun sanallistaminen.

Kielenopetuksen tavoite: Kuunnella ja seurata ohjeita, tunnistaa puheenvirrasta käskymuotoja.

Ryhmän lähtötason mukaan opetettavaa kielenainesta voi syventää myös käymällä läpi käskymuotoja:

Käskymuoto, yksikön toisen persoonan imperatiivi (muodostetaan yksikön 1. persoonan verbimuodosta): *Pane, nosta, yritä, vedä, laita...*

HUOM. Mitä vähemmän osallistujat puhuvat suomea, sitä vähemmän ohjaajan kannattaa käyttää kielellisiä elementtejä.

	<p>sanastoa. <i>“Tämä on käsi. Vasen käsi. Nosta nyt vasen käsi ylös!”</i>. <i>“Pane vasen käsi vasemmalla puolella olen eteen. Kämmen (näytä mikä on kämmen) ylös”</i>. <i>“Nosta oikea peukalo ylös! Aseta peukalo oikealla puolella olevan kämmenelle. Peukalon pää koskettaa kämmentä. Nyt lasken 1-2-3-NYT! Kun sinä kuulet nyt-sanan yritä napata naapurin peukalo kiinni. Samalla hetkellä yritä vetää oma peukalosi pois.”</i> Leikki voidaan toistaa vaihtamalla kädet toisinpäin: <i>“Nosta nyt oikea käsi ylös...”</i>. Ihmisiä yleensä naurattaa. Voit sanoa siitä, kuinka nauru ja keskittyminen on tärkeää oppimisessa. Kuuntele myös ryhmän omia kommentteja.</p>	<p>Jos ryhmä ei puhu yhtään suomea, voi kielellinen aines koostua pelkästään asioiden nimeämisestä: Samalla, kun vetäjä nostaa peukun ylös, hän sanoo ”<i>peukku</i>”. Leikin jälkeen osallistujat osaavat laskea kolmeen ja nimetä peukun.</p>
<p>Tutustumisharjoitus 1: Odotukset kuvista</p>	<p>Kuvaus: Levitetään lattialle iso määrä lehdistä leikattuja kuvia; mielellään symbolisia. Osallistujat kävelevät tilassa kuvia katsoen ja valitsevat yhden kuvan, joka kertoo siitä, millaisia menetelmiä ja mihin tarpeeseen he haluaisivat saada vinkkejä näissä pajakoulutuksissa. Osallistujat hakeutuvat 3 hengen ryhmiin ja kertovat. Sen jälkeen ohjaaja listaa taululle avainsanoja keskustelusta: “Millaisia odotuksia ja tarpeita kuultit”?</p> <p>Näihin odotuksiin palataan molempien koulutusiltapäivien lopussa.</p> <p>Tarvikkeet: Lehdistä leikattuja kuvia.</p>	<p>Tavoitteet: Selvittää osallistujien odotuksia; kuvien käyttö symboleina ja keskustelun avaajina; tuottaa ideoita menetelmien kehittämiseen</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Tämän harjoituksen toteuttaminen vaatii kielenoppijalta jo hyvää lähtötasoa. Kielellinen opiskeltava elementti voisi olla konditionaali ja sen avulla omista toiveista ja tarpeista kertominen: <i>Minä haluaisin, että oppisin... Minä toivoisin, että saisin...</i> Näitä rakenteita kerätään taululle, jos osallistujat osaavat lukea ja kirjoittaa.</p>
<p>Tutustumisharjoitus 2:</p>	<p>Kuvaus: Ateneumin taidepakka. Levitetään kuvat taideteoksista lattialle. Jokainen valitsee kuvista sellaisen, johon haluaisi mennä sisään. Mitä tunteita kuva sinussa herättää? Mitä</p>	<p>Tavoitteet: Tutustua toisiin, harjoitella kuvien käyttöä toiminnan lähtökohtana ja keskustelun avaajana.</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Tämä tehtävä on kielellisesti haastava. Jos tehtävä on ryhmälle liian vaikea, voi tehtävää helpottaa niin, että</p>

	<p>tekisit kuvassa, mitä sanoisit kuvassa oleville ihmisille? Mitä sitten tapahtuisi? Puretaan auki pienissä (3 hlöä) ryhmissä.</p>	<p>harjoitellaan vain tunteiden ja tunnelmien nimeämistä. <i>Tässä kuvassa on surullinen/iloinen/valoisa/murheellinen/jännittävä/innostava/synkkä/hauska tunnelma.</i> Voidaan opetella myös tunnekausatiiveja: <i>Tämä kuva... ihastuttaa/vihastuttaa/suututtaa/ärsyttää/naurattaa/ilahduttaa minua.</i></p>
Kosketa...	<p>Kuvaus: “Niin nopeasti kuin suinkin, kosketa jotakin mikä on ...mustaa... punaista...pehmeää... puuta... hauskaa...millä voi istua...jne... Osallistujat liikkuvat tarvittaessa paikoiltaan koskettaakseen mainittua asiaa.</p>	<p>Tavoitteet: toimiminen spontaanisti ilman turhaa itsekritiikkiä, psykologisten estojen purkaminen, fyysinen liikkuminen tilassa, tilan havainnointi, sanan ja kosketuksen yhdistäminen, hauskuus Soveltuvuus: eri tyyppiset ryhmät, myös kielitaidottomat.</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Harjoitellaan adjektiiveja, millainen: värejä (<i>musta, punainen</i>), muotoja (<i>pyöreä, kulmikas, neliö</i>), materiaaleja (<i>puinen, kivinen, muovinen</i> TAI rakenne tehty puusta/kivestä/muovista), ominaisuuksia (<i>pehmeä, kova, piikkinen, sileä, karkea, karvainen</i>).</p>
Atomit ja molekyyli	<p>Tällä harjoituksella voi jakautua nopeasti pienryhmiin, mutta sitä voi käyttää myös numeroiden ja nimien opeteluun. Osallistujat liikkuvat tilassa sikin sokin. Kun ohjaaja huutaa jonkin numeron, osallistujat kaappaavat itselleen ryhmän, jossa on niin monta osallistujaa. Välissä ryhmät hajoavat ohjaajan käskystä.</p> <p>Huomioitavaa: Tämä harjoitus on hyvä demonstroida ennen aloittamista. Haluttaessa molekyyleissä voi opetella myös osallistujien nimet. Kun harjoitus toistetaan riittävän monta kertaa, nimet kertautuvat eri yhdistelmissä. Toimintaan voi lisätä myös nimen ja verbin preesensissä: “Mitä minusta on mukava tehdä?” Esim. Keijo hiihtää; Liisa lukee jne. (Tarvitaanko tätä?)</p>	<p>Tavoitteet: satunnaisten ryhmien muodostaminen spontaanisti; tehtävänannon kuuntelu, keskittyminen; Virittävä ei-kilpailullinen kilpailu, fyysinen liikkuminen, tutustuminen.</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Tämän harjoituksen kielellisenä tavoitteena on oppia numerot. Numeroista myös puhekieliset versiot: <i>yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsemän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen (yks, kaks, kolme, neljä, viis, kuus, seitsemän, kaheksan, yheksän, kymmenen, yykaakooneeviikuuseikasiysikymppi)</i> -> Voi myös muistutella siitä suomen kielen kummallisudesta, että lukusanan jälkeen tulee aina YKSIKÖN PARTITIIVI, <i>viisi kättä, kuusi jalkaa, neljä päätä</i>.</p>
Esineen 100 käyttötarkoitus ta (pienryhmissä)	<p>Kuvaus: Valitaan jokin neutraali ja moneen taipuva “epäesine” esimerkiksi huivi tai teknisen vempaimen osa. Ohjaaja sanoo ja näyttää:</p>	<p>Tavoitteet: Kehollisen ilmaisun rohkaisu; sanojen liittäminen toimintaan; hauskuus; keksiminen ja mielikuvitus.</p>

	<p>“<i>tämä on aivan selvästi kesäkatos sateen varalle</i>”. Hän antaa huivin piirissä seuraavalle. Seuraava sanoo ja näyttää: “<i>Tämä on aivan selvästi kirja</i>” ja alkaa lukea sitä lattialla taiteltuna. Esineelle keksitään siis aina uusia käyttötarkoituksia. Jokaista ideaa kannustetaan ohjaajan johdolla esim. aplodein. Esine voi kiertää monia kierroksia. Esineiksi sopivat esimerkiksi laatikko tai mikä tahansa tilasta löytyvä outo vempain tai roju. Mitä oudompi, sen parempi. Ryhmät voivat etsiä itse nämä esineet.</p> <p>Harjoituksen voi tehdä useissa ryhmissä yhtäaikaisesti. Sopiva ryhmäkoko on 4-5, harjoituskierron voidaan tehdä myös isossa piirissä. Matalana kielitaidon ryhmissä osallistujat voivat vain näyttää esineen käyttötarkoituksen. Ohjaaja tai muut sanovat sanan suomeksi ja sanaa toistetaan useita kertoja.</p> <p>Tarvikkeet: 3-4 epäesinettä (esim. huivi, vitkutin)</p>	<p>Kielenopetuksen tavoite: Tätä tehtävää voi rajata niin, että kysytään: Mitä tällä voi tehdä? Minä tätä voi käyttää? Sen jälkeen opiskellaan verbejä ja rektioita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tällä voi <i>kokata/kirjoittaa/istua/hyppiä/</i> • Tätä voi <i>syödä/maistaa/heittää/pompotella/</i> • Opiskellaan rakenne <i>Tätä voi käyttää + essiivi:</i> <i>katoksena/suojana/kulkuvälineenä/tuolina/kassina/vaatteena/koristeena...</i>
<p>Jos sinä...</p>	<p>Kuvaus: Tämä on edellistä haastavampi kehollisen tarinankerronnan harjoitus. Osallistujat jaetaan kolmen hengen ryhmiin (esim. atomit ja molekyylit -leikillä ks. yllä). Ryhmissä päätetään numerojärjestys: 1, 2, 3. Ykkönen aloittaa tekemällä ja sanomalla: “Minä olen puu” (ja tekee puun pysähtyneenä patsaana). Kakkonen katsoo ja sanoo: “<i>Jos sinä olet puu, niin minä olen oksa siinä puussa</i>” (tekee puuhun oksan kehollaan). Kolmonen katsoo ja sanoo: “<i>Jos sinä olet puu ja sinä oksa siinä puussa, minä olen lintu siinä oksalla</i>”.</p>	<p>Tavoitteet: Kehollisen ilmaisun rohkaisu; ryhmän impulssien kuuntelu; ryhmätyö; sanojen ja kerronnan yhdistäminen kehollistettuihin kuviin; hauskuus; mielikuvitus.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Harjoitellaan <i>on</i>-lausetta (eli kopulalausetta): jokin on jotakin/jossakin: <i>Minä olen...</i> <i>sinä olet...</i> Opiskellaan myös virkerakenne <i>jos X niin Y</i>.</p>

	<p>Ykkönen tulee ulos kuvasta ja jatkaa tarinaa: “<i>jos sinä olet oksa siinä puussa ja sinä lintu siinä oksalla, niin minä olen mato sen linnun suussa</i>”, kakkonen jatkaa jne. Harjoitus jatkuu niin kauan kunnes näyttää, että ryhmiltä loppuvat ideat (sitä ei yleensä tapahdu). Kaikki ryhmät työskentelevät harjoituksessa yhtäaikaaisesti, mikä vähentää osallistujien jännitystä.</p> <p>Alkeistason oppijoille tässä harjoituksessa vaikeinta on sanoa koko lause, mutta sen voi korvata vain tekemällä ja sanomalla asian, esim. oksa, lintu.</p> <p>Aloituspulssi voi olla mikä tahansa, esim. talo, kivi, tie. Ryhmille voi myös arpoa valmiit impulssisanat hatusta arvottavista lapuista.</p>	
<p>Tähän käteen haluan...</p>	<p>Kuvaus: Tämä tutustumisharjoitus yhdistää nopeasti samasta asiasta kiinnostuneita ihmisiä. Samalla opitaan osallistujien nimet. Osallistujat asettuvat riviin ja ohjaaja heitä vastapäätä. Ohjaaja aloittaa: “Minun nimeni on... ja tähän käteen haluan henkilön, joka pitää... (esim. uimisesta)” ja toiseen käteeni haluan henkilön, joka pitää... (esim. suklaasta)”. Samalla kaikki suklaasta pitävät ryntäävät ohjaajan luo ja yrittävät napata käden kiinni. Ensiksi ehtinyt saa jäädä pitämään kädestä. Sama toistetaan vuoron perään kummallakin puolella, kunnes kaikki ovat piirissä.</p> <p>Viimeisenä piiri yhdistetään, kun kaksi viimeistä keksivät jotain, mistä toinen pitää. Jos koskettaminen on kulttuurinen kysymys ryhmässä, leikin voi tehdä myös juoksemalla kysyjän viereen.</p>	<p>Tavoitteet: Tutustuminen toisten kiinnostuksen aiheisiin; harrastustoverien tunnistaminen; piirin muodostaminen; helppo fyysinen kontakti.</p> <p>Huomioita: Voidaan tehdä myös ilman kosketusta.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Harjoitellaan rakenne <i>pitää + jostakin</i> Voi pitää esineistä (<i>vaatteista, autoista</i>), tekemisestä (<i>-minen-muotoiset verbit: laulamisesta, juoksemisesta, nauramisesta</i>) tai henkilöistä (<i>äidistä, Mohammedista</i>).</p>

<p>Mieltymysmittari (eri versiot)</p>	<p>Kuvaus: ks. erillinen kuvaus http://kamu.metropolia.fi/materiaalit/</p> <p>Mieltymysmittari on verkosta ladattava yksinkertainen peli ja oppimismateriaali, jota voidaan hyödyntää tutustumisessa, ammatillisessa valmennuksessa ja omien vahvuuksien ja oppimisen kiinnostusten tutkimisessa ja jakamisessa. Peliä kehitettäessä on kiinnitetty nimenomaan huomioita vähäistä kielitaitoa omaavien maahanmuuttajien ja oppimishaasteisten osallistujien osallistumiseen. Lisäksi peliä kehitettäessä on otettu huomioon kulttuuri- ja sukupuolikysymyksiä.</p>	<p>Tavoitteet: Tutustuminen toisten osaamiseen ja osaamistarpeisiin; mallintaa voimaannuttavaa kielenopetusta; vertaisoppiminen; osaamiskartoitukset</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Ryhmän tason mukaan tähän voi nostaa erilaisia kielellisiä tavoitteita.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alkeistasolla opitaan uutta sanastoa: opitaan nimeämään verbejä, taitoja, harrastuksia. 2. Edistyneemmällä tasolla opitaan kertomaan toiveista, haaveista ja mieltymyksistä (esim. konditionaali, omien ajatusten ilmaisu): <i>Haluaisin oppia... Haluaisin työskennellä... Haaveenani olisi tulla (+ joksikin)...</i>
---	--	--

Osa 2:

Draama, kielenoppiminen ja kotoutuminen.

Lyhyt draamaprosessi (kuvaus alla harjoitekokonaisuudesta/draamapajasta)

<p>Draamasopimus</p>		<p>Tavoitteet: sopia yhdessä työskentelyn tavoitteista ja työtavoista</p>
<p>Aiheen valitseminen: mistä aiheesta draama tehdään?</p>	<p>Kuvaus: Lattialle levitetään kuvia eri aiheista (koti, työ, koulu, matkat, toimistot, lääkäri, kaupassa käynti). Käytetään esim kotoutumiskortteja (ks...). Jokainen saa 3 papua/nappia tms. Pavuilla äänestetään kuvista niin, että jokainen voi laittaa pavut 1 - 3 itselleen tärkeää aihetta kuvaavan kuvan päälle. Aihe voidaan myös sopia keskustelemalla edellisellä tapaamiskerralla.</p>	<p>Tavoitteet: Ryhmän itseohjautuvuudesta riippuen ohjaaja tai ryhmä voi valita aiheen. Aihe voidaan nostaa esille myös keskustelemalla etukäteen, ryhmän keskusteluja havainnoimalla tai se voi liittyä kielenopetuksessa esille tuleviin aiheisiin.</p>
<p>Roolihenkilöiden piirtäminen</p>	<p>Kuvaus: Piirretään kuva roolihahmosta. Apuna voi käyttää kirjan piirroksia. Ympäriille kirjoitetaan asioita, joita henkilöstä tiedetään. Esim. perhe, asuinpaikka, ikä,</p>	<p>Tavoitteet: eläytyminen kuvitteelliseen hahmoon; yhteistoiminnallinen oppiminen; sosiaalinen mielikuvitus; visuaalisuus; sanaston liittäminen kuviin; sosiaaliset suhteet; jaetun ymmärryksen luominen; havainnollistaminen.</p>

	<p>harrastukset. Jos kirjassa ei ole kerrottu kaikkea, voidaan kuvitella lisää. Ohjaaja tai avustaja voi tehdä piirroksen ryhmän ohjeiden mukaan, tai piirroksen voi toteuttaa pienryhmissä eri hahmoista.</p>	<p>Kielenopetuksen tavoitteet: Opiskellaan sanastoa, kuvailevia sanoja, ammattisanoja, harrastuksiin liittyvää sanastoa, arjen ympäristöön liittyvää sanastoa. Edistyneemmän ryhmän kanssa voidaan harjoitella myös neuvottelua, kun keskustelussa tulee esiin kilpailevia ehdotuksia. <i>Mitä mieltä muut ovat tästä? Kumpi on parempi? Miksi? Kuka kannattaa X:ää?</i></p>
<p>Tapahtumaympäristön piirtäminen (ohjaaja piirtää osallistujien ehdotuksista)</p>	<p>Kuvaus: Roolihenkilön kodin huoneista voidaan tehdä pienryhmissä piirrokset. Piirrokseen liitetään sanastoa kuvien viereen yhdessä ohjaajan opastuksella. Piirros voidaan tehdä myös kylästä, kaupungista tai muusta tärkeästä paikasta, esimerkiksi työhuoneesta. Mitä esineitä siellä on? Onko se siisti? Mitä henkilöllä on piilossa?</p> <p>Huomioitavaa: <i>Ohjaajan ei tarvitse osata piirtää, pelkkä viitteellinen piirustus riittää, kun kuvaan liitetään sanastoa. Piirtäminen kuitenkin havainnollistaa ja kiinnittää osallistujien huomion. Huono piirtäminen voi jopa tuoda huumoria ja joku piirustustaitoisempi ryhmästä voidaan nostaa avustajaksi.</i></p>	<p>Tavoitteet: eläytyminen kuvitteelliseen hahmoon; spatiaalinen (tilallinen) ajattelu, konkretisointi ja liittäminen omaan kokemukseen; yhteistoiminnallinen oppiminen; sosiaalinen mielikuvitus; visuaalisuus; sanaston liittäminen kuviin; sosiaaliset suhteet; jaetun ymmärryksen luominen; havainnollistaminen.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Opiskellaan ympäristöön liittyvää sanastoa, kotiin liittyvää sanastoa, arkisiin asioihin liittyvää sanastoa. Edistyneen ryhmän kanssa voidaan harjoitella myös neuvottelua, kun keskustelussa tulee esiin kilpailevia ehdotuksia.</p>
<p>Roolihenkilön päivän kuvittelemisen piirissä</p>	<p>Kuvaus: Osallistujat kertovat tarinaa päivästä piirissä. Ensimmäinen aloittaa aamusta näyttämällä ja kertomalla: <i>“Liisa herää sängyssään”</i>. Kaikki toistavat liikkeen ja kerronnan yhtäaikaaisesti. Seuraava jatkaa: <i>“Sitten Liisa menee keittämään kahvia”</i>.</p>	<p>Tavoitteet: eläytyminen, yhteistoiminnallisuus; kehollistaminen; puhutun liittäminen keholliseen toimintaan; toiston kautta sanaston muistaminen</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Oppijoille relevantin arkisanaston oppiminen (tutut esineet, tutut verbit), kerronnan rakenteet (<i>ensin, sitten, lopuksi, sen jälkeen...</i>).</p> <p>Kerronta voi olla haastavaa, jos kielitaitoa on vähän. Kielen opiskelun alussa ryhmän kanssa voi kertoa päivän tapahtumista roolihahmojen suulla lyhyiden dialogien avulla. Samalla esitetään pantomiimina toiminta, johon puheenvuoro liittyy.</p> <p>TEHTÄVÄ: Mitä Liisa sanoo? <i>”Huomenta.”</i> <i>”Kahvia, ole hyvä!”</i> <i>”Kiitos!”</i> <i>”Koska lähdetään?”</i> <i>”Missä avaimet?”</i></p>

<p>Onnelliset hetket pysähtyneinä kuvina</p>	<p>Kuvaus: Osallistujat jaetaan neljän 3–4 hengen ryhmiin. Ryhmät suunnittelevat pysähtyneen kuvan kehoillaan päähenkilöiden arkisen elämän jostakin onnellisesta hetkestä.</p> <p>Kuvat katsotaan yksi kerrallaan. Ohjaaja tekee niistä yleisölle kysymyksiä: Mitä kuvassa tapahtuu? Keitä ihmiset ovat? Missä tämä tapahtuu? Mikä siinä on onnellista? Mistä näet, että hetki on onnellinen?</p> <p><i>Huomioitavaa: ohjaaja voi demonstroida omalla kehollaan tai avustajien avulla still-kuvan tekoa ja jotakin iloista hetkeä. Onnellin-sanalle voidaan etsiä synonyymejä.</i></p>	<p>Tavoitteet: yhteistyö, yhteisöllinen oppiminen, mielikuvitus; arvojen pohtiminen; eläytyminen; teatterillisen esittämisen taidot; kiteyttäminen; visuaalisuus; kinesteettisyys.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Kysymyssanat ja kysymysrakenteet: <i>Mitä kuvassa tapahtuu?</i> <i>Keitä ihmiset ovat?</i> <i>Missä tämä tapahtuu?</i> <i>Mikä siinä on onnellista?</i> <i>Mistä näet, että hetki on onnellinen?</i> Still-kuvasta keskustelu vaatii jo edistyneempää kielitaitoa, mutta kielenopiskelun alkuvaiheessa ryhmän kanssa voi nimetä still-kuvasta onnellisia asioita: <i>kevät, ystävyys, yhdessä, rakkaus...</i></p>
<p>Kerronta (käänte)</p>	<p>Kuvaus: Ohjaaja kertoo: “Eräänä päivänä tapahtui jotain yllättävää. X sai kirjeen (viestin/tekstarin/puhelu/vieraan). X sai tietää, että... “. Ryhmä keksii itse käänteentarinan, joka nostaa esille teemaan liittyviä asioita tai valintatilanteita. Käänte voi olla yksinkertainenkin: X sai kutsun sairaalaan/työhaastatteluun tms.</p>	<p>Tavoitteet: Tarinan käänteent esittäminen; tarinan kuuntelu; puhutun ymmärtäminen; keskittyminen; jännitteen luominen (mitähän sitten tapahtuu?)</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Opiskellaan opiskelijoiden omaan arkeen ja itselle tärkeisiin tilanteisiin liittyvää sanastoa.</p> <p>Edistyneen ryhmän kanssa voidaan harjoitella yksinkertaisia dialogeja näytelmän keinoin: Mitä käänteentekevällä hetkellä sanotaan? Miten tilanteesta selvitään?</p>
<p>Ongelmakuvat / muutoksen kuvat/ kohtaukset</p>	<p>Kuvaus: Ryhmä jaetaan 4 hengen pienryhmiin esim. atomit ja molekyylit -leikillä. Pienryhmät saavat tehtäväkseen pohtia, mitä tarinassa tapahtuu seuraavaksi. Pohdinnan jälkeen ryhmät valmistelevat tilanteesta kehoillaan pysähtyneen kuvan (kuin valokuva). Kuvat katsotaan yksi kerrallaan, niin</p>	<p>Tavoitteet: ongelmien nimeäminen ja konkretisoiminen; ryhmätyö; kinesteettinen ilmaisu; visuaalisuus; erilaiset tulkinnat; dialogisuus; yhteistyö ja kompromissit; yhteisöllinen oppiminen; teatterillinen esittäminen ja katsominen</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Kysymyssanat ja kysymysrakenteet: <i>Mitä kuvassa tapahtuu?</i> <i>Keitä ihmiset ovat?</i> <i>Missä tämä tapahtuu?</i></p>

	<p>että yleisö ensin arvaa, mitä kuvissa tapahtuu. Ohjaaja kysyy kysymyksiä (fasilitoi): Mitä näet kuvassa? Keitä henkilöt ovat? Mitä kuvassa tapahtuu? Missä tämä voisi tapahtua? Kuvat voidaan herättää eloon, jolloin niissä voi puhua ja liikkua. Kohtauksen katsomisen jälkeen ryhmä voi itse kertoa omasta tulkinnastaan. Kuvien avulla saadaan erilaisia vaihtoehtoja siitä, mitä voi tapahtua.</p>	<p><i>Mikä siinä on onnellista?</i> <i>Mistä näet, että hetki on onnellinen?</i> Still-kuvasta keskustelu vaatii jo edistyneempää kielitaitoa. Tehtävän avulla päästään käsiksi oppijoille tärkeisiin tilanteisiin ja heille tärkeään sanastoon.</p>
<p>Kuuma tuoli</p>	<p>Kuvaus: Päähenkilön haastattelu. Kuumassa tuolissa osallistujat haastattelevat roolihenkilöä. Roolia voi esittää esimerkiksi opettaja tai joku vapaaehtoinen osallistuja. Roolihenkilöltä voidaan kysyä mitä tahansa ja tämä yrittää vastata parhaan mukaan. Rooliin eläytymistä auttaa, jos ennen sitä on tehty esim. roolikuva tai keskusteltu henkilöstä. Haastattelussa sanasto kertautuu ja siinä voi ilmetä uusia asioita. Eläytymistä helpottaa myös jokin roolimerkki (esim. hattu tai rooliasu). Kysymyksiä roolihenkilölle voi miettiä myös yhdessä ryhmänä tai pareittain. Alkeistason ryhmässä ryhmälle voi arpoa lapulla olevia kysymyksiä, jotka toistetaan sopivassa kohdassa. esim. “<i>Kuka sinä olet?</i>”, “<i>Missä sinä asut?</i>”</p>	<p>Tavoitteet: Teeman syventyminen; tarinaan eläytyminen; empatia; tunneviestinnän tulkitseminen</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Harjoitellaan kysymysrakenteita, esim. kysymyssanoja (<i>mitä, missä, miksi, milloin, miten, kuinka</i>) ja -ko-kysymyksiä (<i>onko, voiko, tuleeko, pitääkö, osaako</i>). Tässä voisi olla niinkin, että roolihenkilö (=opettaja) kertoo vastauksen ENSIN, ja oppijoiden on keksittävä itse kysymys, mihin vuoro sopisi vastaukseksi.</p>
<p>Purku</p>		
<p>Kirjoitustehtävä: tarinan päättäminen</p>	<p>Kuvaus: Yksilötehtävänä osallistuja kirjoittaa lopun tarinaan. Vaihtoehtoiset loput jaetaan lukemalla. Kirjoitustehtävän voi antaa kotitehtäväksi.</p> <p>Huomioitavaa: vaihtoehtoiset loput voidaan tehdä myös</p>	<p>Tavoitteet: Sosiaalinen mielikuvitus; syy-seuraus-suhteiden tutkiminen; teemaan liittyvä ongelmatilanteiden pohdinta; ratkaisukeskeinen ajattelu; tunnereaktioiden pohdinta etäytetyn tarinan avulla.</p> <p>Kielelliset vaatimukset: Tehtävä voidaan toteuttaa edistyneen ryhmän kanssa, sillä se vaatii suomen kielen perusrakenteiden hallintaa (taivutus,</p>

	<i>näytelmänä tai yhdessä kertomalla esim. lause kerrallaan piirissä.</i>	lausetyypit) sekä melko sujuvaa kirjoitustaitoa. Tehtävässä rohkaistaan persoonalliseen kielen tuottamiseen.
Työtavan purku: kuvan valinta	Kuvaus: Lattialle levitetään iso määrä erilaisia kuvia (tai postikortteja tai esineitä). Osallistujat valitsevat kukin yhden, joka kertoo heidän kokemustaan siitä, mitä hän on oppinut, oivaltanut, ymmärtänyt tai jäänyt miettimään. Kokemukset jaetaan pienryhmissä.	Tavoitteet: pohdintaan virittäytyminen; symbolinen ajattelu; konkretisointi kuvan avulla; yksilölliset valinnat Kielelliset tavoitteet: Omista tunnelmista, mielialoista ja mielipiteistä kertominen. Jos ryhmäläisten kielitaito ei riitä sanalliseen tuottamiseen, kokemuksia voidaan kuvailla myös sanattoman viestinnän keinoin. Yleisiä fraaseja voidaan kerätä taululle, jos oppijat osaavat kirjoittaa ja lukea: <i>minä oivalsin tänään, että... minusta oli hienoa huomata, että... minä uskalsin... minä jäin miettimään, miksi...</i>
Koko työskentelyn purku: -kehäarviointi -kuvien valitseminen ja parikerronta	Kuvaus: Kehäarviointi. Osallistujat asettuvat tasaiseen kehään ja kehän keskelle asetetaan keskipisteeksi jokin esine tai teipataan rasti. Käännöstä tarvitsevat osallistujat asettuvat tulkkinsa/vertaiskääntäjänsä lähelle. Ohjaaja esittää opetukseen liittyviä väitteitä: <i>“Minulla oli tänään mukavaa”, “Osaan nyt esitellä itseni”</i> jne. Osallistujat osoittavat mielipiteensä prosentuaalisesti: Kehälle jääminen = täysin eri mieltä; Keskipisteen viereen asettuminen = täysin samaa mieltä tai asettuvat sille välille. Omaan paikkaansa voi liittää myös tunnetta kuvaavan asennon. Kustakin väitteestä voidaan käydä lyhyt keskustelu. Harjoitus kannattaa ensimmäisellä kerralla demonstroida selkeästi jollakin harjoitusväitteellä. Kehäarviointi sopii hyvin säännölliseen loppupalautteen keruuseen. Usein sen jälkeen osallistujat haluavat vielä keskustella yleisesti palautteesta. Kehäpalaute sopii kuitenkin loppukeskustelua paremmin	Tavoitteet, kehäarviointi: Ilmaista mielipide tai arvio kehollisesti; virittää ja rohkaista toiminnan avulla mielipiteen esittämiseen ja kuunteluun; nähdä miten mielipiteet jakautuvat ryhmässä Kielelliset tavoitteet: Tässä tehtävässä rohkaistaan kuullun ymmärtämiseen, tulkki kääntää vasta, jos oppija niin haluaa. Ohjaajan kannattaa toistaa väitteet moneen kertaan ja korostaa avainsanoja intonaatiolla tms. Oppijoita rohkaistaan ilmaisemaan oma mielipide. Tavoitteet, kuvien valinta: impulssin etsiminen omien ajatuksille kuvista; symbolinen ja visuaalinen ajattelu ja puhe; tunneviestintä Kielelliset tavoitteet: Omista tunnelmista, mielialoista, tunteista ja mielipiteistä kertominen. Jos ryhmäläisten kielitaito ei riitä sanalliseen tuottamiseen, kokemuksia voidaan kuvailla myös sanattoman viestinnän keinoin. Yleisiä fraaseja voidaan kerätä taululle, jos oppijat osaavat kirjoittaa ja lukea: <i>minä oivalsin tänään, että... minusta oli hienoa huomata, että... minä uskalsin... minä jäin miettimään, miksi...</i>

	<p>vähäisen kielitaidon omaaville opiskelijoille.</p> <p>Kuvien valitseminen. Lattialle levitetään suuri määrä lehdistä leikattuja kuvia. Osallistujat kiertelevät katsomassa kuvia tehtävällä: “Valitse kuva, joka kertoo siitä, mitä olet tänään oppinut, oivaltanut tai jäänyt pohtimaan”. Muodostetaan 4 hengen ryhmät (ajasta riippuen isommat tai pienemmät). Kokemukset jaetaan kuvan avulla. Mahdollisuuksien palautteen ydinkohdat dokumentoidaan hankkeen jatkoideointia varten.</p> <p><i>Huomioitavaa: Tehtävät voivat olla vaihtoehtoisia ja ne voidaan valita tarpeen/tunnelman/osallistujien kielitaidon tai käytettävissä olevan ajan mukaan. Jos käytetään molempia, kehäarvioinnilla on hyvä aloittaa, koska se ei vaadi puhumista: mielipiteen voi ilmaista myös kehollisesti valmiiden väitteiden pohjalta. Harjoitteena se on myös kollektiivisempi. Siten se toimii hyvänä virittävänä tehtävänä haastavampaan omien ajatusten yksilölliseen jakamiseen.</i></p>	
--	--	--

Välitehtävä ennen seuraavaa koulutusta:

Lue: “Piekkari, Jouni ja Räsänen, Juho: Pelisujuttajan opas ”http://kamu.metropolia.fi/wp-content/uploads/2014/11/Pelisujuttaja_web.pdf ja tutustu sivustolla <http://kamu.metropolia.fi/materiaalit> oleviin peleihin ja materiaaleihin. Jaa samasta työyhteisöstä olevan parin kanssa ideasi: Mitä itse haluaisit kokeilla? Nosta esille muutama kiinnostava materiaali ja kerro miksi haluaisit kokeilla sitä. Tee työyhteisössäsi opintopiiri, kokeile harjoitus kerrallaan. Jos ehdit, kirjoita kokeilusta lyhyt palaute suljettuun Facebook-ryhmään.

KOKO KROPPA PELITTÄÄ!

– Kehollisia ja pelillisiä menetelmiä maahanmuuttajien kielenoppimiseen ja kotoutumiseen

Ohjaajat: Jouni Piekkari ja Eveliina Korpela

Paja 1.

Aika: ma 5.9.2016

klo 12.30–16.00

Pajan kohderyhmä:

Ohjaajat, vertaisohjaajat, suunnittelijat (kouluttajakoulutus)

Menetelmien kohderyhmät:

Maahanmuuttajien kieli- ja toimintaryhmät; harjoitteet sopivat soveltaen hyvin eri kielitasoilla oleville.

Osa 1:

Lämmitykset ja tutustumiset; yksinkertaisia kehollisia harjoituksia

Peukunnappaus...

Kuvaus: Hauska lämmittelyleikki, joka tuottaa naurua ja jossa opitaan yksinkertaisten ohjeiden seuraamista. Osallistujat asettuvat piiriin seisomaan tai istumaan lähelle toisiaan. Ohjaaja antaa seuraavat ohjeet vaihe kerrallaan rauhallisesti. Samalla ohjaaja näyttää tehtävät kehollisesti ja tarkistaa, että kaikki pysyvät mukana. Täysin kielitaidottomissa ryhmissä harjoitteen voi tehdä jopa täysin non-verbaalisti, mutta siihen voidaan liittää yksinkertaista

Tavoitteet: piiriin tuleminen: katsekontakti koko ryhmään; liikkuminen, reaktiot, nauru, yksinkertaisen tehtävänannon seuraaminen liikkeen avulla, koordinaatioharjoitus, keskittyminen, harjoitteen purkaminen: mitä harjoitteessa opitaan; opitun ja koetun sanallistaminen.

Kielenopetuksen tavoite: Kuunnella ja seurata ohjeita, tunnistaa puheenvirrasta käskymuotoja.

Ryhmän lähtötason mukaan opetettavaa kielenainesta voi syventää myös käymällä läpi käskymuotoja:

Käskymuoto, yksikön toisen persoonan imperatiivi (muodostetaan yksikön 1. persoonan verbimuodosta): *Pane, nosta, yritä, vedä, laita...*

HUOM. Mitä vähemmän osallistujat puhuvat suomea, sitä vähemmän ohjaajan kannattaa käyttää kielellisiä elementtejä.

	<p>sanastoa. <i>“Tämä on käsi. Vasen käsi. Nosta nyt vasen käsi ylös!”</i>. <i>“Pane vasen käsi vasemmalla puolella olen eteen. Kämmen (näytä mikä on kämmen) ylös”</i>. <i>“Nosta oikea peukalo ylös! Aseta peukalo oikealla puolella olevan kämmenelle. Peukalon pää koskettaa kämmentä. Nyt lasken 1-2-3-NYT! Kun sinä kuulet nyt-sanan yritä napata naapurin peukalo kiinni. Samalla hetkellä yritä vetää oma peukalosi pois.”</i> Leikki voidaan toistaa vaihtamalla kädet toisinpäin: <i>“Nosta nyt oikea käsi ylös...”</i>. Ihmisiä yleensä naurattaa. Voit sanoa siitä, kuinka nauru ja keskittyminen on tärkeää oppimisessa. Kuuntele myös ryhmän omia kommentteja.</p>	<p>Jos ryhmä ei puhu yhtään suomea, voi kielellinen aines koostua pelkästään asioiden nimeämisestä: Samalla, kun vetäjä nostaa peukun ylös, hän sanoo ”<i>peukku</i>”. Leikin jälkeen osallistujat osaavat laskea kolmeen ja nimetä peukun.</p>
<p>Tutustumisharjoitus 1: Odotukset kuvista</p>	<p>Kuvaus: Levitetään lattialle iso määrä lehdistä leikattuja kuvia; mielellään symbolisia. Osallistujat kävelevät tilassa kuvia katsoen ja valitsevat yhden kuvan, joka kertoo siitä, millaisia menetelmiä ja mihin tarpeeseen he haluaisivat saada vinkkejä näissä pajakoulutuksissa. Osallistujat hakeutuvat 3 hengen ryhmiin ja kertovat. Sen jälkeen ohjaaja listaa taululle avainsanoja keskustelusta: “Millaisia odotuksia ja tarpeita kuultit”?</p> <p>Näihin odotuksiin palataan molempien koulutusiltapäivien lopussa.</p> <p>Tarvikkeet: Lehdistä leikattuja kuvia.</p>	<p>Tavoitteet: Selvittää osallistujien odotuksia; kuvien käyttö symboleina ja keskustelun avaajina; tuottaa ideoita menetelmien kehittämiseen</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Tämän harjoituksen toteuttaminen vaatii kielenoppijalta jo hyvää lähtötasoa. Kielellinen opiskeltava elementti voisi olla konditionaali ja sen avulla omista toiveista ja tarpeista kertominen: <i>Minä haluaisin, että oppisin... Minä toivoisin, että saisin...</i> Näitä rakenteita kerätään taululle, jos osallistujat osaavat lukea ja kirjoittaa.</p>
<p>Tutustumisharjoitus 2:</p>	<p>Kuvaus: Ateneumin taidepakka. Levitetään kuvat taideteoksista lattialle. Jokainen valitsee kuvista sellaisen, johon haluaisi mennä sisään. Mitä tunteita kuva sinussa herättää? Mitä</p>	<p>Tavoitteet: Tutustua toisiin, harjoitella kuvien käyttöä toiminnan lähtökohtana ja keskustelun avaajana.</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Tämä tehtävä on kielellisesti haastava. Jos tehtävä on ryhmälle liian vaikea, voi tehtävää helpottaa niin, että</p>

	<p>tekisit kuvassa, mitä sanoisit kuvassa oleville ihmisille? Mitä sitten tapahtuisi? Puretaan auki pienissä (3 hlöä) ryhmissä.</p>	<p>harjoitellaan vain tunteiden ja tunnelmien nimeämistä. <i>Tässä kuvassa on surullinen/iloinen/valoisa/murheellinen/jännittävä/innostava/synkkä/hauska tunnelma.</i> Voidaan opetella myös tunnekausatiiveja: <i>Tämä kuva... ihastuttaa/vihastuttaa/suututtaa/ärsyttää/naurattaa/ilahduttaa minua.</i></p>
Kosketa...	<p>Kuvaus: “Niin nopeasti kuin suinkin, kosketa jotakin mikä on ...mustaa... punaista...pehmeää... puuta... hauskaa...millä voi istua...jne... Osallistujat liikkuvat tarvittaessa paikoiltaan koskettaakseen mainittua asiaa.</p>	<p>Tavoitteet: toimiminen spontaanisti ilman turhaa itsekritiikkiä, psykologisten estojen purkaminen, fyysinen liikkuminen tilassa, tilan havainnointi, sanan ja kosketuksen yhdistäminen, hauskuus Soveltuvuus: eri tyyppiset ryhmät, myös kielitaidottomat.</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Harjoitellaan adjektiiveja, millainen: värejä (<i>musta, punainen</i>), muotoja (<i>pyöreä, kulmikas, neliö</i>), materiaaleja (<i>puinen, kivinen, muovinen</i> TAI rakenne tehty puusta/kivestä/muovista), ominaisuuksia (<i>pehmeä, kova, piikkinen, sileä, karkea, karvainen</i>).</p>
Atomit ja molekyyli	<p>Tällä harjoituksella voi jakautua nopeasti pienryhmiin, mutta sitä voi käyttää myös numeroiden ja nimien opeteluun. Osallistujat liikkuvat tilassa sikin sokin. Kun ohjaaja huutaa jonkin numeron, osallistujat kaappaavat itselleen ryhmän, jossa on niin monta osallistujaa. Välissä ryhmät hajoavat ohjaajan käskystä.</p> <p>Huomioitavaa: Tämä harjoitus on hyvä demonstroida ennen aloittamista. Haluttaessa molekyyleissä voi opetella myös osallistujien nimet. Kun harjoitus toistetaan riittävän monta kertaa, nimet kertautuvat eri yhdistelmissä. Toimintaan voi lisätä myös nimen ja verbin preesensissä: “Mitä minusta on mukava tehdä?” Esim. Keijo hiihtää; Liisa lukee jne. (Tarvitaanko tätä?)</p>	<p>Tavoitteet: satunnaisten ryhmien muodostaminen spontaanisti; tehtävänannon kuuntelu, keskittyminen; Virittävä ei-kilpailullinen kilpailu, fyysinen liikkuminen, tutustuminen.</p> <p>Kielenopetuksen tavoite: Tämän harjoituksen kielellisenä tavoitteena on oppia numerot. Numeroista myös puhekieliset versiot: <i>yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi, kuusi, seitsemän, kahdeksan, yhdeksän, kymmenen (yks, kaks, kolme, neljä, viis, kuus, seittemän, kaheksan, yheksän, kymmenen, yykaakooneeviikuuseikasiysikymppi)</i> -> Voi myös muistutella siitä suomen kielen kummallisudesta, että lukusanan jälkeen tulee aina YKSIKÖN PARTITIIVI, <i>viisi kättä, kuusi jalkaa, neljä päätä</i>.</p>
Esineen 100 käyttötarkoitus ta (pienryhmissä)	<p>Kuvaus: Valitaan jokin neutraali ja moneen taipuva “epäesine” esimerkiksi huivi tai teknisen vempaimen osa. Ohjaaja sanoo ja näyttää:</p>	<p>Tavoitteet: Kehollisen ilmaisun rohkaisu; sanojen liittäminen toimintaan; hauskuus; keksiminen ja mielikuvitus.</p>

	<p>“<i>tämä on aivan selvästi kesäkatos sateen varalle</i>”. Hän antaa huivin piirissä seuraavalle. Seuraava sanoo ja näyttää: “<i>Tämä on aivan selvästi kirja</i>” ja alkaa lukea sitä lattialla taiteltuna. Esineelle keksitään siis aina uusia käyttötarkoituksia. Jokaista ideaa kannustetaan ohjaajan johdolla esim. aplodein. Esine voi kiertää monia kierroksia. Esineiksi sopivat esimerkiksi laatikko tai mikä tahansa tilasta löytyvä outo vempain tai roju. Mitä oudompi, sen parempi. Ryhmät voivat etsiä itse nämä esineet.</p> <p>Harjoituksen voi tehdä useissa ryhmissä yhtäaikaisesti. Sopiva ryhmäkoko on 4-5, harjoituskierron voidaan tehdä myös isossa piirissä. Matalana kielitaidon ryhmissä osallistujat voivat vain näyttää esineen käyttötarkoituksen. Ohjaaja tai muut sanovat sanan suomeksi ja sanaa toistetaan useita kertoja.</p> <p>Tarvikkeet: 3-4 epäesinettä (esim. huivi, vitkutin)</p>	<p>Kielenopetuksen tavoite: Tätä tehtävää voi rajata niin, että kysytään: Mitä tällä voi tehdä? Minä tätä voi käyttää? Sen jälkeen opiskellaan verbejä ja rektioita:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tällä voi <i>kokata/kirjoittaa/istua/hyppiä/</i> • Tätä voi <i>syödä/maistaa/heittää/pompotella/</i> • Opiskellaan rakenne <i>Tätä voi käyttää + essiivi:</i> <i>katoksena/suojana/kulkuvälineenä/tuolina/kassina/vaatteena/koristeena...</i>
<p>Jos sinä...</p>	<p>Kuvaus: Tämä on edellistä haastavampi kehollisen tarinankerronnan harjoitus. Osallistujat jaetaan kolmen hengen ryhmiin (esim. atomit ja molekyylit -leikillä ks. yllä). Ryhmissä päätetään numerojärjestys: 1, 2, 3. Ykkönen aloittaa tekemällä ja sanomalla: “Minä olen puu” (ja tekee puun pysähtyneenä patsaana). Kakkonen katsoo ja sanoo: “<i>Jos sinä olet puu, niin minä olen oksa siinä puussa</i>” (tekee puuhun oksan kehollaan). Kolmonen katsoo ja sanoo: “<i>Jos sinä olet puu ja sinä oksa siinä puussa, minä olen lintu siinä oksalla</i>”.</p>	<p>Tavoitteet: Kehollisen ilmaisun rohkaisu; ryhmän impulssien kuuntelu; ryhmätyö; sanojen ja kerronnan yhdistäminen kehollistettuihin kuviin; hauskuus; mielikuvitus.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Harjoitellaan <i>on</i>-lausetta (eli kopulalausetta): jokin on jotakin/jossakin: <i>Minä olen...</i> <i>sinä olet...</i> Opiskellaan myös virkerakenne <i>jos X niin Y</i>.</p>

	<p>Ykkönen tulee ulos kuvasta ja jatkaa tarinaa: “<i>jos sinä olet oksa siinä puussa ja sinä lintu siinä oksalla, niin minä olen mato sen linnun suussa</i>”, kakkonen jatkaa jne. Harjoitus jatkuu niin kauan kunnes näyttää, että ryhmiltä loppuvat ideat (sitä ei yleensä tapahdu). Kaikki ryhmät työskentelevät harjoituksessa yhtäaikaaisesti, mikä vähentää osallistujien jännitystä.</p> <p>Alkeistason oppijoille tässä harjoituksessa vaikeinta on sanoa koko lause, mutta sen voi korvata vain tekemällä ja sanomalla asian, esim. oksa, lintu.</p> <p>Aloituspulssi voi olla mikä tahansa, esim. talo, kivi, tie. Ryhmille voi myös arpoa valmiit impulssisanat hatusta arvottavista lapuista.</p>	
<p>Tähän käteen haluan...</p>	<p>Kuvaus: Tämä tutustumisharjoitus yhdistää nopeasti samasta asiasta kiinnostuneita ihmisiä. Samalla opitaan osallistujien nimet. Osallistujat asettuvat riviin ja ohjaajaa heitä vastapäätä. Ohjaaja aloittaa: “Minun nimeni on... ja tähän käteen haluan henkilön, joka pitää... (esim. uimisesta)” ja toiseen käteeni haluan henkilön, joka pitää... (esim. suklaasta)”. Samalla kaikki suklaasta pitävät ryntäävät ohjaajan luo ja yrittävät napata käden kiinni. Ensiksi ehtinyt saa jäädä pitämään kädestä. Sama toistetaan vuoron perään kummallakin puolella, kunnes kaikki ovat piirissä.</p> <p>Viimeisenä piiri yhdistetään, kun kaksi viimeistä keksivät jotain, mistä toinen pitää. Jos koskettaminen on kulttuurinen kysymys ryhmässä, leikin voi tehdä myös juoksemalla kysyjän viereen.</p>	<p>Tavoitteet: Tutustuminen toisten kiinnostuksen aiheisiin; harrastustoverien tunnistaminen; piirin muodostaminen; helppo fyysinen kontakti.</p> <p>Huomioita: Voidaan tehdä myös ilman kosketusta.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Harjoitellaan rakenne <i>pitää + jostakin</i> Voi pitää esineistä (<i>vaatteista, autoista</i>), tekemisestä (<i>-minen-muotoiset verbit: laulamisesta, juoksemisesta, nauramisesta</i>) tai henkilöistä (<i>äidistä, Mohammedista</i>).</p>

<p>Mieltymysmittari (eri versiot)</p>	<p>Kuvaus: ks. erillinen kuvaus http://kamu.metropolia.fi/materiaalit/</p> <p>Mieltymysmittari on verkosta ladattava yksinkertainen peli ja oppimismateriaali, jota voidaan hyödyntää tutustumisessa, ammatillisessa valmennuksessa ja omien vahvuuksien ja oppimisen kiinnostusten tutkimisessa ja jakamisessa. Peliä kehitettäessä on kiinnitetty nimenomaan huomioita vähäistä kielitaitoa omaavien maahanmuuttajien ja oppimishaasteisten osallistujien osallistumiseen. Lisäksi peliä kehitettäessä on otettu huomioon kulttuuri- ja sukupuolikysymyksiä.</p>	<p>Tavoitteet: Tutustuminen toisten osaamiseen ja osaamistarpeisiin; mallintaa voimaannuttavaa kielenopetusta; vertaisoppiminen; osaamiskartoitukset</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Ryhmän tason mukaan tähän voi nostaa erilaisia kielellisiä tavoitteita.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Alkeistasolla opitaan uutta sanastoa: opitaan nimeämään verbejä, taitoja, harrastuksia. 2. Edistyneemmällä tasolla opitaan kertomaan toiveista, haaveista ja mieltymyksistä (esim. konditionaali, omien ajatusten ilmaisu): <i>Haluaisin oppia... Haluaisin työskennellä... Haaveenani olisi tulla (+ joksikin)...</i>
---	--	--

Osa 2:

Draama, kielenoppiminen ja kotoutuminen.

Lyhyt draamaprosessi (kuvaus alla harjoitekokonaisuudesta/draamapajasta)

<p>Draamasopimus</p>		<p>Tavoitteet: sopia yhdessä työskentelyn tavoitteista ja työtavoista</p>
<p>Aiheen valitseminen: mistä aiheesta draama tehdään?</p>	<p>Kuvaus: Lattialle levitetään kuvia eri aiheista (koti, työ, koulu, matkat, toimistot, lääkäri, kaupassa käynti). Käytetään esim kotoutumiskortteja (ks...). Jokainen saa 3 papua/nappia tms. Pavuilla äänestetään kuvista niin, että jokainen voi laittaa pavut 1 - 3 itselleen tärkeää aihetta kuvaavan kuvan päälle. Aihe voidaan myös sopia keskustelemalla edellisellä tapaamiskerralla.</p>	<p>Tavoitteet: Ryhmän itseohjautuvuudesta riippuen ohjaaja tai ryhmä voi valita aiheen. Aihe voidaan nostaa esille myös keskustelemalla etukäteen, ryhmän keskusteluja havainnoimalla tai se voi liittyä kielenopetuksessa esille tuleviin aiheisiin.</p>
<p>Roolihenkilöiden piirtäminen</p>	<p>Kuvaus: Piirretään kuva roolihahmosta. Apuna voi käyttää kirjan piirroksia. Ympäriille kirjoitetaan asioita, joita henkilöstä tiedetään. Esim. perhe, asuinpaikka, ikä,</p>	<p>Tavoitteet: eläytyminen kuvitteelliseen hahmoon; yhteistoiminnallinen oppiminen; sosiaalinen mielikuvitus; visuaalisuus; sanaston liittäminen kuviin; sosiaaliset suhteet; jaetun ymmärryksen luominen; havainnollistaminen.</p>

	<p>harrastukset. Jos kirjassa ei ole kerrottu kaikkea, voidaan kuvitella lisää. Ohjaaja tai avustaja voi tehdä piirroksen ryhmän ohjeiden mukaan, tai piirroksen voi toteuttaa pienryhmissä eri hahmoista.</p>	<p>Kielenopetuksen tavoitteet: Opiskellaan sanastoa, kuvailevia sanoja, ammattisanoja, harrastuksiin liittyvää sanastoa, arjen ympäristöön liittyvää sanastoa. Edistyneemmän ryhmän kanssa voidaan harjoitella myös neuvottelua, kun keskustelussa tulee esiin kilpailevia ehdotuksia. <i>Mitä mieltä muut ovat tästä? Kumpi on parempi? Miksi? Kuka kannattaa X:ää?</i></p>
<p>Tapahtumaympäristön piirtäminen (ohjaaja piirtää osallistujien ehdotuksista)</p>	<p>Kuvaus: Roolihenkilön kodin huoneista voidaan tehdä pienryhmissä piirrokset. Piirrokseen liitetään sanastoa kuvien viereen yhdessä ohjaajan opastuksella. Piirros voidaan tehdä myös kylästä, kaupungista tai muusta tärkeästä paikasta, esimerkiksi työhuoneesta. Mitä esineitä siellä on? Onko se siisti? Mitä henkilöllä on piilossa?</p> <p>Huomioitavaa: <i>Ohjaajan ei tarvitse osata piirtää, pelkkä viitteellinen piirustus riittää, kun kuvaan liitetään sanastoa. Piirtäminen kuitenkin havainnollistaa ja kiinnittää osallistujien huomion. Huono piirtäminen voi jopa tuoda huumoria ja joku piirustustaitoisempi ryhmästä voidaan nostaa avustajaksi.</i></p>	<p>Tavoitteet: eläytyminen kuvitteelliseen hahmoon; spatiaalinen (tilallinen) ajattelu, konkretisointi ja liittäminen omaan kokemukseen; yhteistoiminnallinen oppiminen; sosiaalinen mielikuvitus; visuaalisuus; sanaston liittäminen kuviin; sosiaaliset suhteet; jaetun ymmärryksen luominen; havainnollistaminen.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Opiskellaan ympäristöön liittyvää sanastoa, kotiin liittyvää sanastoa, arkisiin asioihin liittyvää sanastoa. Edistyneen ryhmän kanssa voidaan harjoitella myös neuvottelua, kun keskustelussa tulee esiin kilpailevia ehdotuksia.</p>
<p>Roolihenkilön päivän kuvitteleminen piirissä</p>	<p>Kuvaus: Osallistujat kertovat tarinaa päivästä piirissä. Ensimmäinen aloittaa aamusta näyttämällä ja kertomalla: <i>“Liisa herää sängyssään”</i>. Kaikki toistavat liikkeen ja kerronnan yhtäaikaaisesti. Seuraava jatkaa: <i>“Sitten Liisa menee keittämään kahvia”</i>.</p>	<p>Tavoitteet: eläytyminen, yhteistoiminnallisuus; kehollistaminen; puhutun liittäminen keholliseen toimintaan; toiston kautta sanaston muistaminen</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Oppijoille relevantin arkisanaston oppiminen (tutut esineet, tutut verbit), kerronnan rakenteet (<i>ensin, sitten, lopuksi, sen jälkeen...</i>).</p> <p>Kerronta voi olla haastavaa, jos kielitaitoa on vähän. Kielen opiskelun alussa ryhmän kanssa voi kertoa päivän tapahtumista roolihahmojen suulla lyhyiden dialogien avulla. Samalla esitetään pantomiimina toiminta, johon puheenvuoro liittyy.</p> <p>TEHTÄVÄ: Mitä Liisa sanoo? <i>”Huomenta.”</i> <i>”Kahvia, ole hyvä!”</i> <i>”Kiitos!”</i> <i>”Koska lähdetään?”</i> <i>”Missä avaimet?”</i></p>

<p>Onnelliset hetket pysähtyneinä kuvina</p>	<p>Kuvaus: Osallistujat jaetaan neljän 3–4 hengen ryhmiin. Ryhmät suunnittelevat pysähtyneen kuvan kehoillaan päähenkilöiden arkisen elämän jostakin onnellisesta hetkestä.</p> <p>Kuvat katsotaan yksi kerrallaan. Ohjaaja tekee niistä yleisölle kysymyksiä: Mitä kuvassa tapahtuu? Keitä ihmiset ovat? Missä tämä tapahtuu? Mikä siinä on onnellista? Mistä näet, että hetki on onnellinen?</p> <p><i>Huomioitavaa: ohjaaja voi demonstroida omalla kehollaan tai avustajien avulla still-kuvan tekoa ja jotakin iloista hetkeä. Onnellin-sanalle voidaan etsiä synonyymejä.</i></p>	<p>Tavoitteet: yhteistyö, yhteisöllinen oppiminen, mielikuvitus; arvojen pohtiminen; eläytyminen; teatterillisen esittämisen taidot; kiteyttäminen; visuaalisuus; kinesteettisyys.</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Kysymyssanat ja kysymysrakenteet: <i>Mitä kuvassa tapahtuu?</i> <i>Keitä ihmiset ovat?</i> <i>Missä tämä tapahtuu?</i> <i>Mikä siinä on onnellista?</i> <i>Mistä näet, että hetki on onnellinen?</i> Still-kuvasta keskustelu vaatii jo edistyneempää kielitaitoa, mutta kielenopiskelun alkuvaiheessa ryhmän kanssa voi nimetä still-kuvasta onnellisia asioita: <i>kevät, ystävyys, yhdessä, rakkaus...</i></p>
<p>Kerronta (käänte)</p>	<p>Kuvaus: Ohjaaja kertoo: “Eräänä päivänä tapahtui jotain yllättävää. X sai kirjeen (viestin/tekstarin/puhelu/vieraan). X sai tietää, että... “. Ryhmä keksii itse käänteentarinan, joka nostaa esille teemaan liittyviä asioita tai valintatilanteita. Käänte voi olla yksinkertainenkin: X sai kutsun sairaalaan/työhaastatteluun tms.</p>	<p>Tavoitteet: Tarinan käänteent esittäminen; tarinan kuuntelu; puhutun ymmärtäminen; keskittyminen; jännitteen luominen (mitähän sitten tapahtuu?)</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Opiskellaan opiskelijoiden omaan arkeen ja itselle tärkeisiin tilanteisiin liittyvää sanastoa.</p> <p>Edistyneen ryhmän kanssa voidaan harjoitella yksinkertaisia dialogeja näytelmän keinoin: Mitä käänteentekevällä hetkellä sanotaan? Miten tilanteesta selvitään?</p>
<p>Ongelmakuvat / muutoksen kuvat/ kohtaukset</p>	<p>Kuvaus: Ryhmä jaetaan 4 hengen pienryhmiin esim. atomit ja molekyylit -leikillä. Pienryhmät saavat tehtäväkseen pohtia, mitä tarinassa tapahtuu seuraavaksi. Pohdinnan jälkeen ryhmät valmistelevat tilanteesta kehoillaan pysähtyneen kuvan (kuin valokuva). Kuvat katsotaan yksi kerrallaan, niin</p>	<p>Tavoitteet: ongelmien nimeäminen ja konkretisoiminen; ryhmätyö; kinesteettinen ilmaisu; visuaalisuus; erilaiset tulkinnat; dialogisuus; yhteistyö ja kompromissit; yhteisöllinen oppiminen; teatterillinen esittäminen ja katsominen</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Kysymyssanat ja kysymysrakenteet: <i>Mitä kuvassa tapahtuu?</i> <i>Keitä ihmiset ovat?</i> <i>Missä tämä tapahtuu?</i></p>

	<p>että yleisö ensin arvaa, mitä kuvissa tapahtuu. Ohjaaja kysyy kysymyksiä (fasilitoi): Mitä näet kuvassa? Keitä henkilöt ovat? Mitä kuvassa tapahtuu? Missä tämä voisi tapahtua? Kuvat voidaan herättää eloon, jolloin niissä voi puhua ja liikkua. Kohtauksen katsomisen jälkeen ryhmä voi itse kertoa omasta tulkinnastaan. Kuvien avulla saadaan erilaisia vaihtoehtoja siitä, mitä voi tapahtua.</p>	<p><i>Mikä siinä on onnellista? Mistä näet, että hetki on onnellinen?</i> Still-kuvasta keskustelu vaatii jo edistyneempää kielitaitoa. Tehtävän avulla päästään käsiksi oppijoille tärkeisiin tilanteisiin ja heille tärkeään sanastoon.</p>
<p>Kuuma tuoli</p>	<p>Kuvaus: Päähenkilön haastattelu. Kuumassa tuolissa osallistujat haastattelevat roolihenkilöä. Roolia voi esittää esimerkiksi opettaja tai joku vapaaehtoinen osallistuja. Roolihenkilöltä voidaan kysyä mitä tahansa ja tämä yrittää vastata parhaan mukaan. Rooliin eläytymistä auttaa, jos ennen sitä on tehty esim. roolikuva tai keskusteltu henkilöstä. Haastattelussa sanasto kertautuu ja siinä voi ilmetä uusia asioita. Eläytymistä helpottaa myös jokin roolimerkki (esim. hattu tai rooliasu). Kysymyksiä roolihenkilölle voi miettiä myös yhdessä ryhmänä tai pareittain. Alkeistason ryhmässä ryhmälle voi arpoa lapulla olevia kysymyksiä, jotka toistetaan sopivassa kohdassa. esim. <i>“Kuka sinä olet?”</i>, <i>“Missä sinä asut?”</i></p>	<p>Tavoitteet: Teeman syventyminen; tarinaan eläytyminen; empatia; tunneviestinnän tulkitseminen</p> <p>Kielenopetuksen tavoitteet: Harjoitellaan kysymysrakenteita, esim. kysymyssanoja (<i>mitä, missä, miksi, milloin, miten, kuinka</i>) ja -ko-kysymyksiä (<i>onko, voiko, tuleeko, pitääkö, osaako</i>). Tässä voisi olla niinkin, että roolihenkilö (=opettaja) kertoo vastauksen ENSIN, ja oppijoiden on keksittävä itse kysymys, mihin vuoro sopisi vastaukseksi.</p>
<p>Purku</p>		
<p>Kirjoitustehtävä: tarinan päättäminen</p>	<p>Kuvaus: Yksilötehtävänä osallistuja kirjoittaa lopun tarinaan. Vaihtoehtoiset loput jaetaan lukemalla. Kirjoitustehtävän voi antaa kotitehtäväksi.</p> <p>Huomioitavaa: vaihtoehtoiset loput voidaan tehdä myös</p>	<p>Tavoitteet: Sosiaalinen mielikuvitus; syy-seuraus-suhteiden tutkiminen; teemaan liittyvä ongelmatilanteiden pohdinta; ratkaisukeskeinen ajattelu; tunnereaktioiden pohdinta etäytetyn tarinan avulla.</p> <p>Kielelliset vaatimukset: Tehtävä voidaan toteuttaa edistyneen ryhmän kanssa, sillä se vaatii suomen kielen perusrakenteiden hallintaa (taivutus,</p>

	<i>näytelmänä tai yhdessä kertomalla esim. lause kerrallaan piirissä.</i>	lausetyypit) sekä melko sujuvaa kirjoitustaitoa. Tehtävässä rohkaistaan persoonalliseen kielen tuottamiseen.
Työtavan purku: kuvan valinta	Kuvaus: Lattialle levitetään iso määrä erilaisia kuvia (tai postikortteja tai esineitä). Osallistujat valitsevat kukin yhden, joka kertoo heidän kokemustaan siitä, mitä hän on oppinut, oivaltanut, ymmärtänyt tai jäänyt miettimään. Kokemukset jaetaan pienryhmissä.	Tavoitteet: pohdintaan virittäytyminen; symbolinen ajattelu; konkretisointi kuvan avulla; yksilölliset valinnat Kielelliset tavoitteet: Omista tunnelmista, mielialoista ja mielipiteistä kertominen. Jos ryhmäläisten kielitaito ei riitä sanalliseen tuottamiseen, kokemuksia voidaan kuvailla myös sanattoman viestinnän keinoin. Yleisiä fraaseja voidaan kerätä taululle, jos oppijat osaavat kirjoittaa ja lukea: <i>minä oivalsin tänään, että... minusta oli hienoa huomata, että... minä uskalsin... minä jäin miettimään, miksi...</i>
Koko työskentelyn purku: -kehäarviointi -kuvien valitseminen ja parikerronta	Kuvaus: Kehäarviointi. Osallistujat asettuvat tasaiseen kehään ja kehän keskelle asetetaan keskipisteeksi jokin esine tai teipataan rasti. Käännöstä tarvitsevat osallistujat asettuvat tulkkinsa/vertaiskääntäjänsä lähelle. Ohjaaja esittää opetukseen liittyviä väitteitä: <i>“Minulla oli tänään mukavaa”, “Osaan nyt esitellä itseni”</i> jne. Osallistujat osoittavat mielipiteensä prosentuaalisesti: Kehälle jääminen = täysin eri mieltä; Keskipisteen viereen asettuminen = täysin samaa mieltä tai asettuvat sille välille. Omaan paikkaansa voi liittää myös tunnetta kuvaavan asennon. Kustakin väitteestä voidaan käydä lyhyt keskustelu. Harjoitus kannattaa ensimmäisellä kerralla demonstroida selkeästi jollakin harjoitusväitteellä. Kehäarviointi sopii hyvin säännölliseen loppupalautteen keruuseen. Usein sen jälkeen osallistujat haluavat vielä keskustella yleisesti palautteesta. Kehäpalaute sopii kuitenkin loppukeskustelua paremmin	Tavoitteet, kehäarviointi: Ilmaista mielipide tai arvio kehollisesti; virittää ja rohkaista toiminnan avulla mielipiteen esittämiseen ja kuunteluun; nähdä miten mielipiteet jakautuvat ryhmässä Kielelliset tavoitteet: Tässä tehtävässä rohkaistaan kuullun ymmärtämiseen, tulkki kääntää vasta, jos oppija niin haluaa. Ohjaajan kannattaa toistaa väitteet moneen kertaan ja korostaa avainsanoja intonaatiolla tms. Oppijoita rohkaistaan ilmaisemaan oma mielipide. Tavoitteet, kuvien valinta: impulssin etsiminen omien ajatuksille kuvista; symbolinen ja visuaalinen ajattelu ja puhe; tunneviestintä Kielelliset tavoitteet: Omista tunnelmista, mielialoista, tunteista ja mielipiteistä kertominen. Jos ryhmäläisten kielitaito ei riitä sanalliseen tuottamiseen, kokemuksia voidaan kuvailla myös sanattoman viestinnän keinoin. Yleisiä fraaseja voidaan kerätä taululle, jos oppijat osaavat kirjoittaa ja lukea: <i>minä oivalsin tänään, että... minusta oli hienoa huomata, että... minä uskalsin... minä jäin miettimään, miksi...</i>

	<p>vähäisen kielitaidon omaaville opiskelijoille.</p> <p>Kuvien valitseminen. Lattialle levitetään suuri määrä lehdistä leikattuja kuvia. Osallistujat kiertelevät katsomassa kuvia tehtävällä: “Valitse kuva, joka kertoo siitä, mitä olet tänään oppinut, oivaltanut tai jäänyt pohtimaan”. Muodostetaan 4 hengen ryhmät (ajasta riippuen isommat tai pienemmät). Kokemukset jaetaan kuvan avulla. Mahdollisuuksien palautteen ydinkohdat dokumentoidaan hankkeen jatkoideointia varten.</p> <p><i>Huomioitavaa: Tehtävät voivat olla vaihtoehtoisia ja ne voidaan valita tarpeen/tunnelman/osallistujien kielitaidon tai käytettävissä olevan ajan mukaan. Jos käytetään molempia, kehäarvioinnilla on hyvä aloittaa, koska se ei vaadi puhumista: mielipiteen voi ilmaista myös kehollisesti valmiiden väitteiden pohjalta. Harjoitteena se on myös kollektiivisempi. Siten se toimii hyvänä virittävänä tehtävänä haastavampaan omien ajatusten yksilölliseen jakamiseen.</i></p>	
--	--	--

Välitehtävä ennen seuraavaa koulutusta:

Lue: “Piekkari, Jouni ja Räsänen, Juho: Pelisujuttajan opas ”http://kamu.metropolia.fi/wp-content/uploads/2014/11/Pelisujuttaja_web.pdf ja tutustu sivustolla <http://kamu.metropolia.fi/materiaalit> oleviin peleihin ja materiaaleihin. Jaa samasta työyhteisöstä olevan parin kanssa ideasi: Mitä itse haluaisit kokeilla? Nosta esille muutama kiinnostava materiaali ja kerro miksi haluaisit kokeilla sitä. Tee työyhteisössäsi opintopiiri, kokeile harjoitus kerrallaan. Jos ehdit, kirjoita kokeilusta lyhyt palaute suljettuun Facebook-ryhmään.